

ELŐTERJESZTÉS

Kétsoprony község Képviselő-testületének 2024. november 26-i ülésének „Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálata” napirendjéhez.

Tisztelt Képviselő-testület!

Kétsoprony község Képviselő-testülete a 80/2022. (XI.29.) számú határozatával fogadta el öt évi időtartamra az esélyegyenlőség megteremtésének feltételeit, érvényesülését biztosító Helyi Esélyegyenlőségi Programját.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (Ebkty) 31. § (1) bekezdése szerint, a települési önkormányzat ötévente 5 évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el, amelyet a 31. § (4) bekezdése értelmében két évente át kell tekinteni és szükség esetén felül kell vizsgálni.

A település Helyi Esélyegyenlőségi Programja 5 évig hatályos, a kétéves felülvizsgálat a HEP elfogadásának dátumától számolandó. Tehát a 2022-ben elkészült 2. generációs új HEP-ek felülvizsgálata 2024-ban válik esedékessé.

A HEP felülvizsgálata megtörtént.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a fentiek alapján az alábbi határozati javaslatot fogadja el:

Határozati javaslat

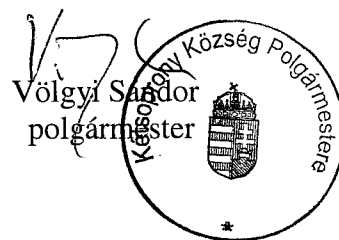
Kétsoprony község Képviselő-testületének ...../2024.(XI.26.) önkormányzati határozata

Kétsoprony község Képviselő-testülete az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31.§ (4) bekezdésében foglalt kötelezettségének eleget téve a 80/2022. (XI.29.) számú Kt. határozattal elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Programot felülvizsgálta, és – az előterjesztés szerint – elfogadja.

Határidő: 2024. november 30.

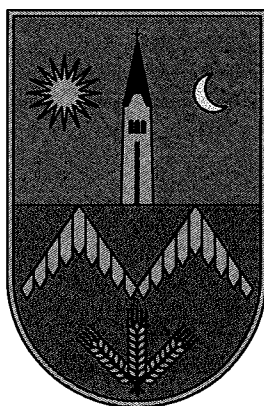
Felelős: Völgyi Sándor polgármester
Miklós Mária ügyintéző/HEP referens

Kétsoprony, 2024. november 21.

Helyi Esélyegyenlőségi Program

KÉTSOPRONY KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

2024.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	9
Célok	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása	11
2. Stratégiai környezet bemutatása	11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	15
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	38
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	58
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	65
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	74
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	79
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	80
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	82
1. A HEP IT részletei	82
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	82
Jövőképünk	83
Az intézkedési területek részletes kifejtése (<i>kitöltése javasolt, opcionális</i>)	
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	84
3. Megvalósítás	90
3.1 A megvalósítás előkészítése	90
3.2 A megvalósítás folyamata	90
3.3 Monitoring és visszacsatolás	93
3.4 Nyilvánosság	94
3.6 Érvényesülés, módosítás	95
4. Elfogadás módja és dátuma	96

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Kétsoprony Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Kétsoprony község Békés megyében a megyeszékhelytől alig 20 km-re található a 44-es főút mentén.

Területe 5 124 ha, s lélekszáma 2023. december 31-én 1312 fő.

Önálló községgé 1952. január 1-én alakult, s akkor még 2237 fő élt a községben, nagyrészüket a külterületi tanyákon. Az akkori hét tanyasorból álló településszerkezet a mai napig meghatározó maradt.

A kitűnő 40 AK. minőségű termőföld adta lehetőség miatt a település ezer szállal kötődik a mezőgazdasághoz, hiszen egyidős a fejlesztésében annak idején nagyrészt vállalkozó termelősövetkezettel.

A két termelősövetkezet 1967-ben Rákóczi Tsz. néven egyesült, s 670 taggal működött 6600 katasztrális hold termőterületen, s adott munkalehetőséget és megélhetést a családok nagy részének.

Maga a település is a 70-es években fejlődött a leglátványosabban.

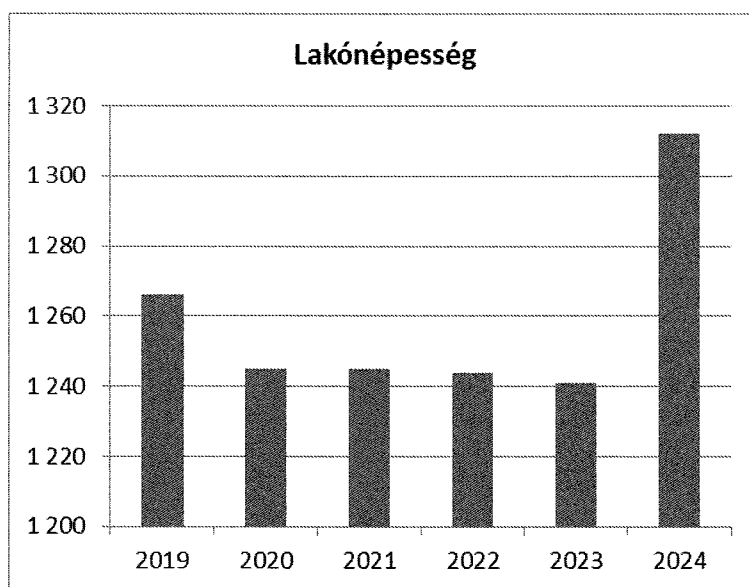
A lakosság nagy része kisebb-nagyobb földterülettel rendelkezik, és őstermeléssel egészíti ki a jövedelmét, ill. kialakulóban vannak a családi gazdaságok.

Az eltelt időszak nagy változást hozott, a község lakóinak száma folyamatosan csökken, különösen a külterület vonatkozásában. Ennek oka főleg az, hogy a tanyákon élő idős emberek meghaltak, a fiatalok pedig a közeli megyeszékhelyen, ill. más ország részben keresik a munkalehetőséget.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

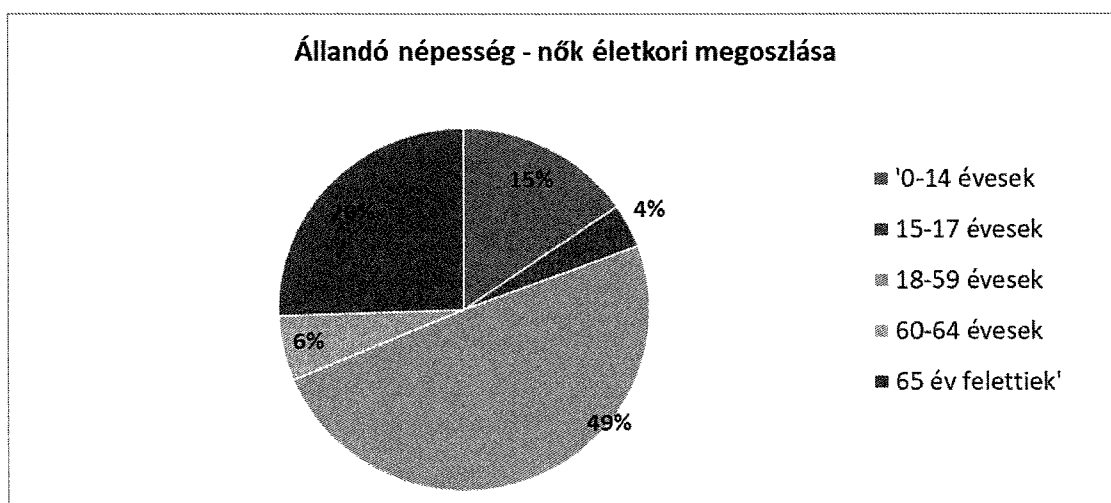
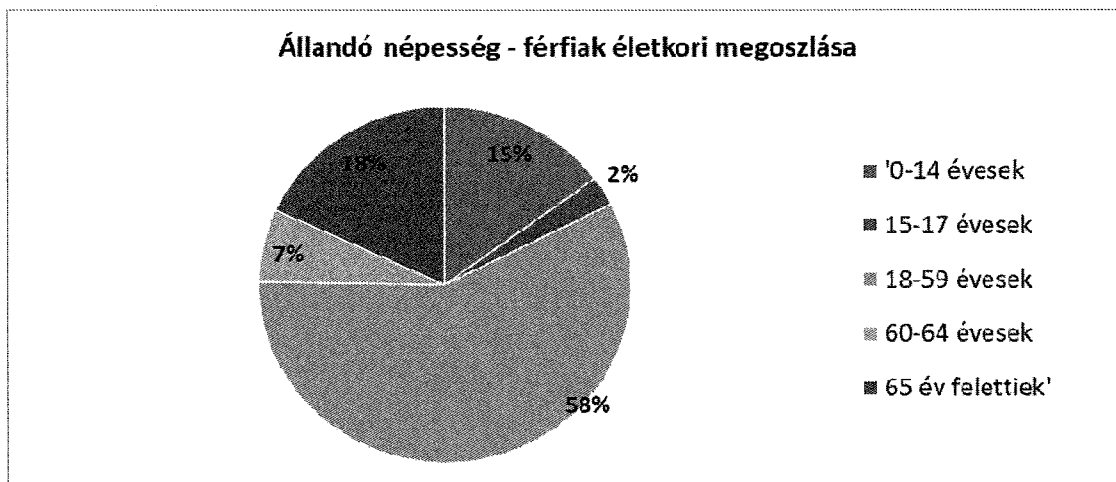
1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2019	1 266	bázis év
2020	1 245	98,34%
2021	1 245	100,00%
2022	1 244	99,92%
2023	1 241	99,76%
2024	1 312	105,72%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

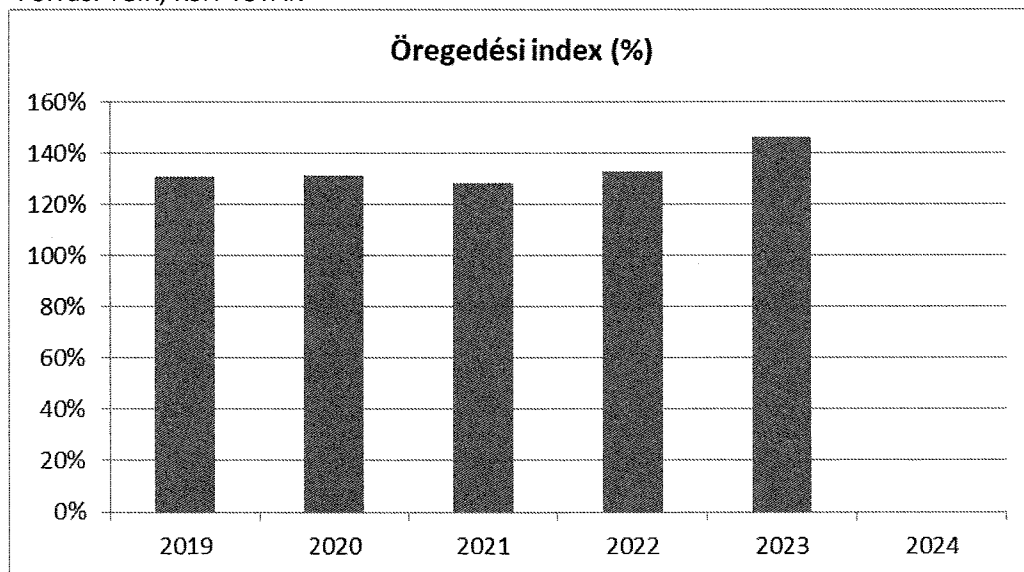
2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint;" (";Q!K1-2;")"					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	638	674	1312	48,63%	51,37%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			40	3,05%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	100	98	198	7,62%	7,4%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	18	25	43	1,37%	1,91%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	389	315	704	29,65%	24,01%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	45	37	82	3,43%	2,82%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	122	163	285	9,30%	12,42%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2019	260	199	130,65%
2020	263	200	131,50%
2021	273	213	128,17%
2022	275	207	132,85%
2023	287	196	146,43%
2024	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	-

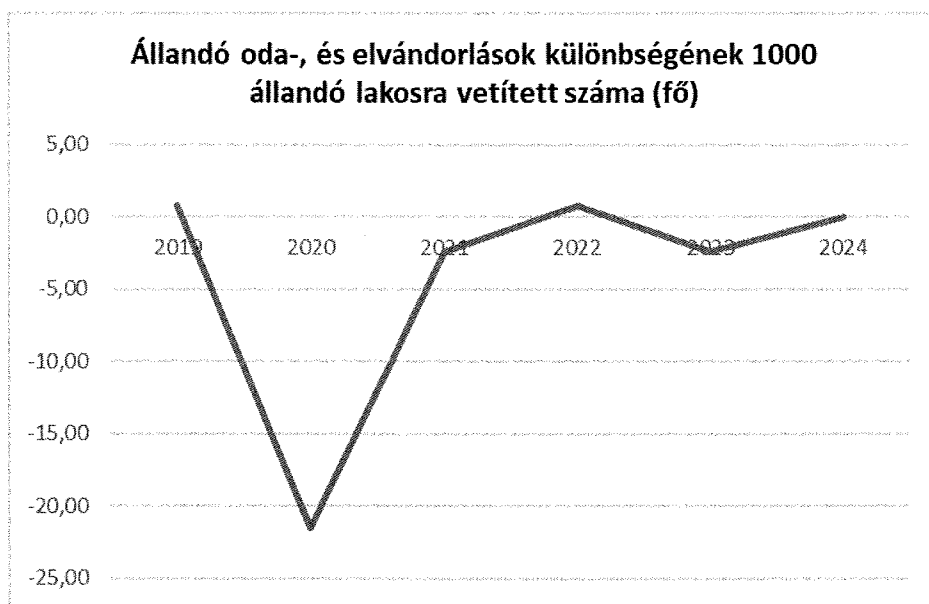
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A fenti táblázatok mutatják a lakosság összetételének alakulását, illetve a település öregedési indexét, ami a 0-14 éves korúak és a 65 éven felüliek számának összehasonlítása alapján tükrözi, hogy az idősebb korosztály többségben van.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2019	0,79
2020	-21,51
2021	-2,41
2022	0,81
2023	-2,41
2024	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Egyéni vállalkozással, és vállalkozói igazolvánnyal viszonylag kevesen rendelkeznek. Kereskedelmi tevékenységet, - ezen belül vendéglátást is - 7 vállalkozó végez, telephely engedéllyel 10 fő rendelkezik, akik különböző szolgáltatásokat végeznek.

A település infrastruktúrája magas színvonalú. Teljesnek tekinthető a belterület víz-, villany-, és földgáz ellátottsága. A kiépített távközlési hálózat – telefon, kábel TV, Internet,- kielégíti a kor igényeit. A község belterületi úthálózata 100 %-ban szilárd burkolatú.

A településen az alábbi intézmények találhatóak:

- óvoda-, általános iskola, melyek az egyház fenntartásában vannak,
- háziorvosi ellátás, a gyermekorvosi feladatokat is a háziorvos látja el, valamint védőnői szolgálat,
- fogorvosi ellátás,
- gyógyszertár,
- Községi Ház
- gyermekjóléti- és családsegítő szolgálat, mely Békéscsaba város fenntartásában működik
- idősek nappali ellátása, mely társulás keretében működik.

Községünkben az alábbi civil szervezetek működnek:

- Guzsalyas Képzőművészeti Alapítvány,
- Kétsoprony Iskoláért Alapítvány,
- Nagycsaládosok Kétsopronyi Egyesülete,
- Vöröskereszt egyesületének helyi szervezete.
- Rákóczi sportegyesület,
- Kétsopronyi Horenka Szlovák Hagyományőrző Egyesület,
- Bűnmegelőző, vagyonvédelmi-, és polgárőr egyesület
- Mozgáskorlátozottak helyi szervezete

A községben szlovák anyanyelvűek is élnek, ill Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat is működik.

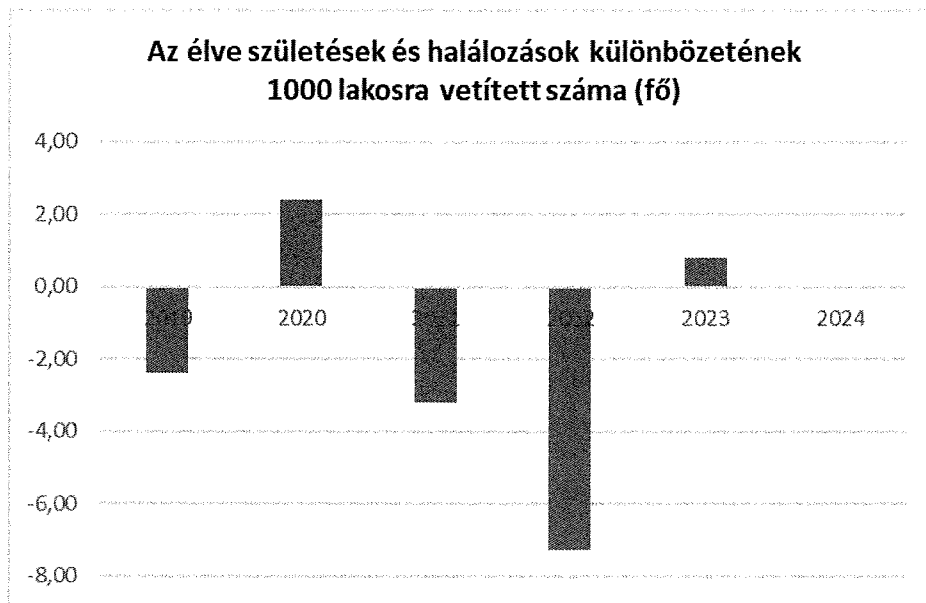
A település zászlaja és címere 2002. augusztus 20.-án a község önállóvá válásának 50. évfordulóján lett felavatva a „Szent István falunapi” ünnepségen.

A címerben egy gabonakalászköböl álló csokor van, mely hangsúlyozza, hogy a lakosság hajdan is, mai is mezőgazdasági munkával keresi meg mindennapi kenyerét, és a stilizált templomtorony különlegesen fejezi ki a lakosság mélyen vallásos érzületét.

Kétsoprony lakossága jellemzően római katolikus, hitüket megőrizték mind a mai napig, és gyakorolják vallásukat.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2019	-2,37
2020	2,39
2021	-3,21
2022	-7,26
2023	0,80
2024	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Értékeink, küldetésünk

Legnagyobb értéknek tekintjük a lakosainkat, mindazokat, akik a nehézségek ellenére itt maradnak a településen és itt kívánnak családot alapítani, az életüket eltölteni. Érték továbbá, hogy a lakosok ismerik egymást, nagy az összetartó erő, a segítőkészség.

Kiemelten fontos számunkra, hogy az idősebb korosztályt kellő tisztelettel és segíteni akarással vegyük körül, hiszen a 65. éven felüli lakosok száma növekszik, ezért az idősek fokozottabb ellátására és odafigyelésére van szükség. A 65. év feletti korosztályból több mint 100-an vették igénybe a „Gondosóra” által biztosított ellátást.

Az Önkormányzat mindent megtesz annak érdekében, hogy az érintett célcsoportok helyben jussanak lehetőséghez az oktatás, a kultúra, a sport, a szociális és egészségügyi szolgáltatások, a foglalkoztatás, a lakhatás, valamint a közlekedés területén.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Kétsoprony település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
a diszkriminációmentességet,
szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával történik.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete.
- a Kormány tagjainak feladat-és hatásköréről szóló 94/2018. (V.22.) Korm. rendelet 40.§ (1) bekezdés 28. pontja értelmében a Kormány társadalmi felzárkózásért felelős tagjaként, a belügyminiszter módszertani útmutatót tesz közzé a HEP elkészítésének részletes szempontjairól, különös figyelmet fordítva
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021-2030)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- **Gazdasági program** - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.
- **Településrendezési terv** – Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban 1997. évi LXXVIII. tv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzat a külön jogszabályban meghatározott hatáskörük szerint – a településrendezési feladatukat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészítésével és azok elfogadásával látják el. Kétsoprony község a 3/2018. (II.27.) önkormányzati rendeletet alkotott Kétsoprony Község településképének védelméről.
- **Településfejlesztési koncepció** – Az 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum, amely a település jövőbeni kialakítását tartalmazza. A fejlesztési koncepció elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszernek van döntő szerepe. A törvény 7. §-a értelmében a településfejlesztési koncepcióban foglaltak megvalósítása érdekében a városok és több település közös fejlesztési tervezése esetén integrált településfejlesztési stratégiát kell készíteni, melyben szükséges a fejlesztési célok, azok finanszírozási módjának, továbbá a megvalósítás és fenntartás módját is összefüggéseiben történő kezelésének meghatározása.
- **Településszerkezeti terv** – Az 1997. évi LXXVII. törvény 10. §-a szerint a településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségei és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes településrészek felhasználási módját, a

település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdekek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével a környezet állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett. A települési önkormányzatok tízévenként felülvizsgálják e terveket, s gondoskodnak az időközben történt módosítások egységes tervbe foglalásáról.

(Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció stb.)

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Az önkormányzat az alábbi társulási megállapodást kötötte:

Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata, 4 településsel közösen – Csabasabadi, Telekgerendás, Újkígyós és Kétsoprony község abból a célból, hogy az Önkormányzatok minél hatékonyabb, célszerűbb módon lássanak el bizonyos közfeladatokat a településen élő lakosság számára, egy közös önkéntes társulást hozott létre.

A társulás szabad elhatározásból, a kölcsönös előnyök és az arányos teherviselés alapján működik, a települési önkormányzati feladatok hatékonyabb és célszerűbb megoldása érdekében.

A feladat és hatáskörök: - településfejlesztés, egészségügyi alapellátásból az orvosi ügyelet, és az egészséges életmód segítségét célzó szolgáltatások, szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások, - hajléktalan személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása, - sport, ifjúsági ügyek.

1.- a településfejlesztési feladatok körében: közös fejlesztési célok kidolgozása, pályázatok elkészítése,

2. egészségügyi alapellátás körében: orvosi ügyeleti ellátás, az egészséges életmód segítségét célzó szolgáltatások minél szélesebb körben való ellátásához projekteket dolgoz ki, és a szükséges forrás megteremtéséhez pályázatokat nyújt be,

3.- a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások körében: Békéscsabai Kistérségi Életfa Szociális Szolgáltató Központot hozott létre, melynek Kétsopronyi Területi Irodáján a családsegítő szolgálat és a gyermekjóléti alapellátás működött 2016.01.01-ig. Ettől az időponttól a Békéscsabai Családsegítő és Gyermekjóléti központ látja el a feladatot. Kétsopronyi területi irodáján alapellátás működik.

Továbbá a házi segítségnyújtás, szociális étkeztetés, támogató szolgáltatás, nappali ellátás, tanyagondnoki szolgálat is a társulás keretében működik. Kivéve a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, amely a Mezőberényi Humánsegítő Szolgálathoz tartozik.

4.- a hajléktalanná vált személyek rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás érdekében: nappali melegedőt, és hajléktalanok átmeneti szállóját tartja fenn, melyet a Kétsopronyi rászorultak is igénybe vehetnek.

5.- sport és ifjúsági ügyek körében: összehangolja a kistérségben működő testnevelés és sport céljait szolgáló létesítmények fejlesztéseit, működtetését, együttműködik az utánpótlás-nevelés, sport tehetséggondozás területén, közös pályázatokkal segíti a testnevelés és sport feltételeinek

és színvonalának javítását. Kiemelt figyelmet fordít a kistérségben működő sportszervezetek társadalmi kapcsolatrendszerének, érdekérvényesítésének, az egymás közötti kapcsolatok kiépítésének és fenntartásának segítésére.

Társulási megállapodás született még az ivóvízminőség javítás és a hulladékgazdálkodással kapcsolatban a

- Délkelet Alföldi Regionális Hulladékgazdálkodási Rendszer Önkormányzati Társulással,
- Közép-Békési Térség Ivóvíz minőségjavító Önkormányzati Társulással.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Emellett támaszkodtunk helyi intézményvezetők – óvoda, iskola - illetve a partnerek – civil szervezetek - által nyújtott adatszolgáltatásra. Mindezek alapján vázolható fel a település átfogó helyzetképe esélyegyenlőségi szempontból, illetve az is láthatóvá válik, hogy mely területeken szükséges további adatok gyűjtése.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettség béli és foglalkoztatottság béli hiányokban mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira -, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza.

A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység, valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegezi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

2021-ben a magyarok 12,5 %-a (2022-ben 29,5 %) élt anyagi nélkülözésben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket.

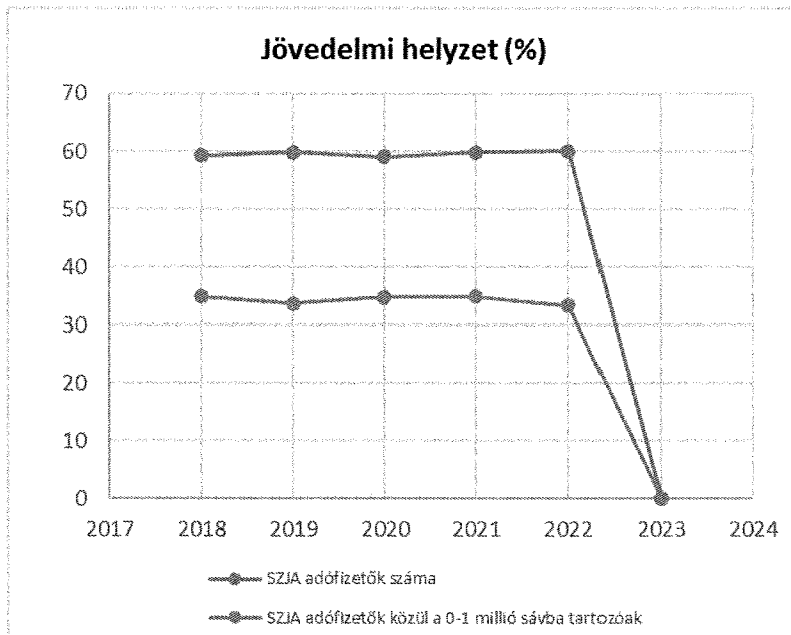
3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A fentiek a településünkre is igazak, hiszen lakosaink 1/4-e él a külterületi tanyákon, s az ott élők körében is magasabb a munkanélküliek száma. A mélyszegénység egyik mutatója a jövedelmi vagyoni helyzet alacsony szintje. A célcsoporthoz tartozó személyek jellemzően a szociális ellátásokból élnek, amelyek pénzügyi és természetbeni valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások formájában vehetők igénybe. A célcsoport jövedelmi és vagyoni helyzetének vizsgálata a következő fejezetekben történik.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2018	59,28	34,84
2019	59,81	33,66
2020	59,06	34,72
2021	59,84	34,87
2022	60,05	33,33
2023	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

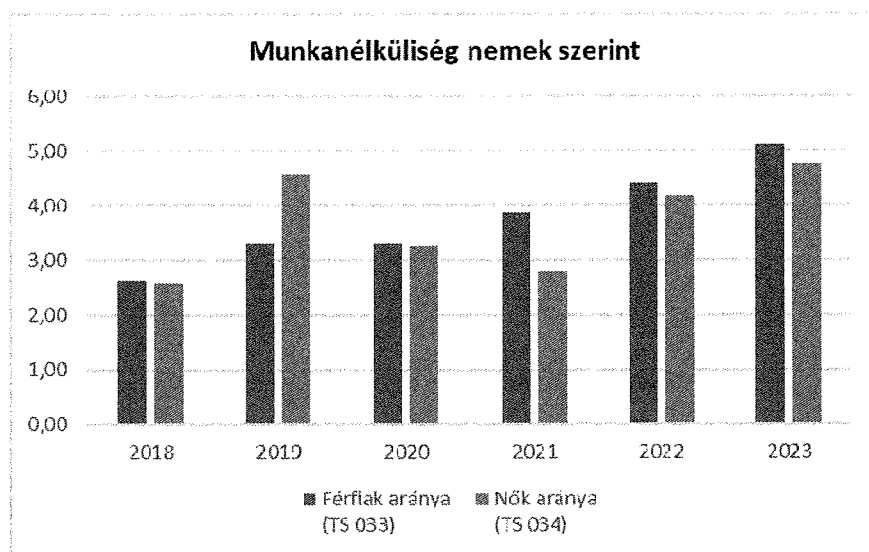
Napjainkban már nem olyan égető kérdés a munkanélküliség. Igaz, hogy a településen kevés olyan család van, akit közvetve, vagy közvetlenül ne érintett volna meg a munkanélküliség, de mára ez már nem oly nagy jelentőségű. Egyre inkább a munkaerőhiány lesz a jellemző a településre.

A Békés Vármegyei Kormányhivatal Békéscsabai Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztálya által nyilvántartott adatok alapján megállapítható, hogy az elmúlt években csökkent a nyilvántartott álláskeresők száma.

Ezek az adatok arra mutatnak rá, hogy a teljes lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és nők között a vizsgált területen.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2018	2,64	2,58	2,61%
2019	3,30	4,56	3,93%
2020	3,31	3,26	3,29%
2021	3,87	2,81	3,34%
2022	4,41	4,18	4,30%
2023	5,10	4,76	4,93%

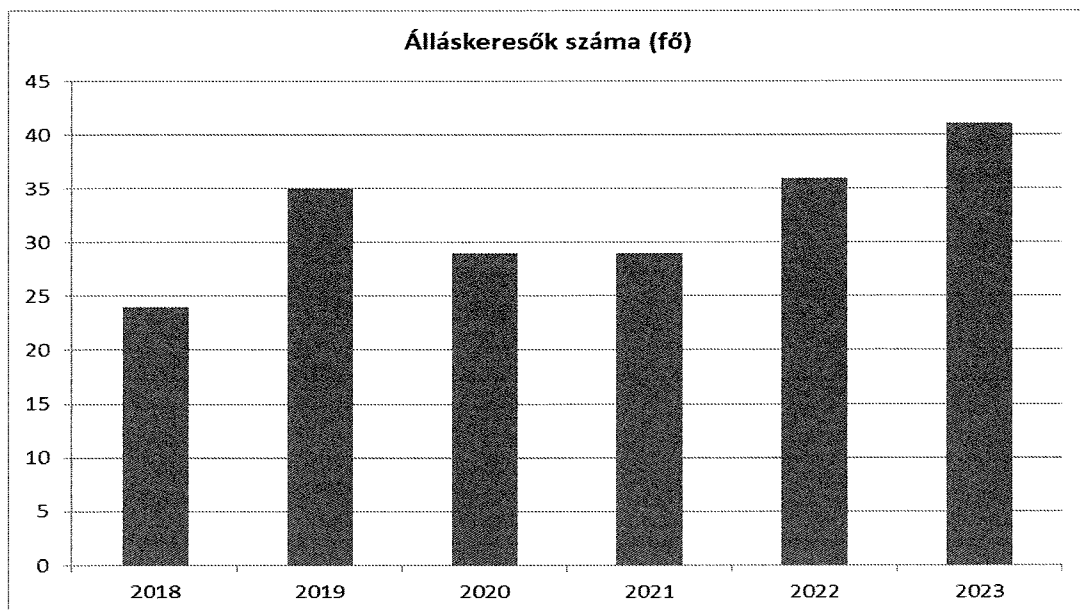
Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Fő összesen		24	35	29	29	36
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	2,00	4,00	1,00	0,00	1,00	0,00
	%	8,33%	11,43%	3,45%	0,00%	2,78%	0,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	3,00	1,00	4,00	1,00	7,00	3,00
	%	12,50%	2,86%	13,79%	3,45%	19,44%	7,32%
26-30 év (TS 039)	Fő	4,00	4,00	2,00	4,00	2,00	4,00
	%	16,67%	11,43%	6,90%	13,79%	5,56%	9,76%
31-35 év (TS 040)	Fő	1,00	3,00	4,00	5,00	5,00	3,00
	%	4,17%	8,57%	13,79%	17,24%	13,89%	7,32%
36-40 év (TS 041)	Fő	1,00	1,00	4,00	4,00	1,00	2,00
	%	4,17%	2,86%	13,79%	13,79%	2,78%	4,88%
41-45 év (TS 042)	Fő	3,00	6,00	3,00	2,00	3,00	4,00
	%	12,50%	17,14%	10,34%	6,90%	8,33%	9,76%
46-50 év (TS 043)	Fő	1,00	6,00	5,00	4,00	2,00	4,00
	%	4,17%	17,14%	17,24%	13,79%	5,56%	9,76%
51-55 év (TS 044)	Fő	3,00	4,00	1,00	2,00	3,00	8,00
	%	12,50%	11,43%	3,45%	6,90%	8,33%	19,51%
56-60 év (TS 045)	Fő	1,00	3,00	3,00	4,00	7,00	4,00
	%	4,17%	8,57%	10,34%	13,79%	19,44%	9,76%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	5,00	3,00	2,00	3,00	5,00	9,00
	%	20,83%	8,57%	6,90%	10,34%	13,89%	21,95%

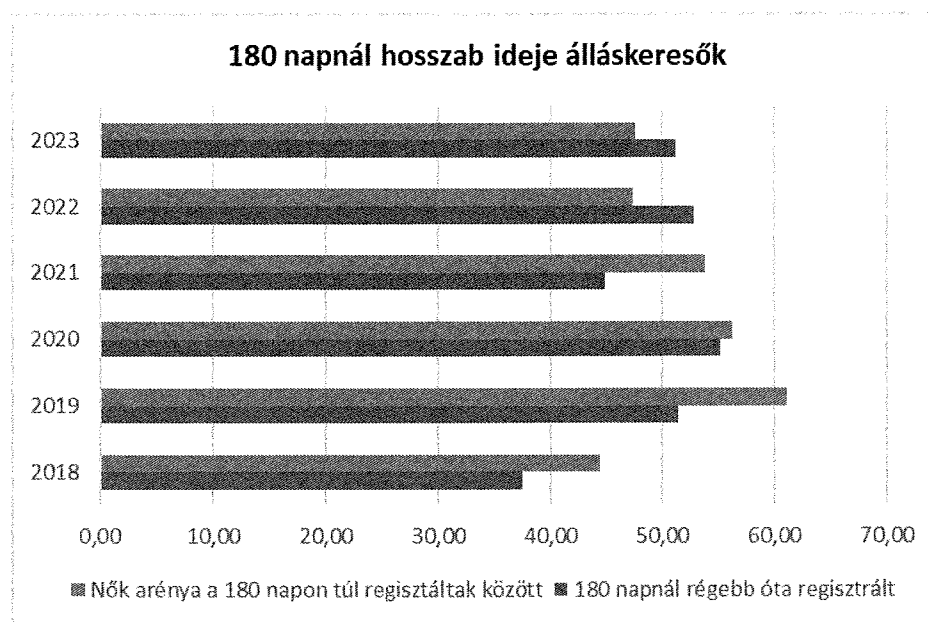
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2018	37,50	44,44
2019	51,43	61,11
2020	55,17	56,25
2021	44,83	53,85
2022	52,78	47,37
2023	51,22	47,62

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

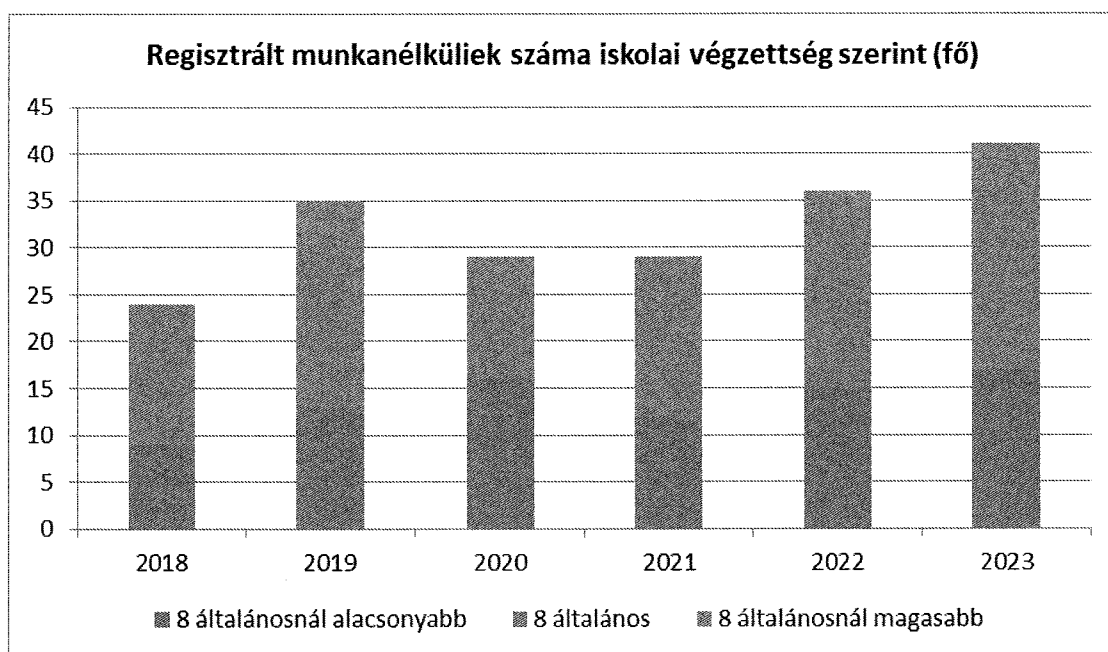
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

Az önkormányzat iskolai végzettségtől függetlenül alkalmaz közfoglalkoztatás keretein belül tartós munkanélkülieket, hiszen a feladat ellátása köztisztasági, közterület karbantartási, takarítói feladatokra összpontosul, s ahhoz nem szükséges képzés. Jellemzően nők a tartós munkanélküliek, ezért problémát okoz a köztisztasági, közterület karbantartási munkák elvégzése.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlás iskolai végzettség szerint					
		8 általánosanál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosanál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2018	24	0	0,00%	9	37,50%	15	62,50%
2019	35	0	0,00%	13	37,14%	22	62,86%
2020	29	0	0,00%	16	55,17%	13	44,83%
2021	29	0	0,00%	12	41,38%	17	58,62%
2022	36	0	0,00%	15	41,67%	21	58,33%
2023	41	0	0,00%	17	41,46%	24	58,54%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

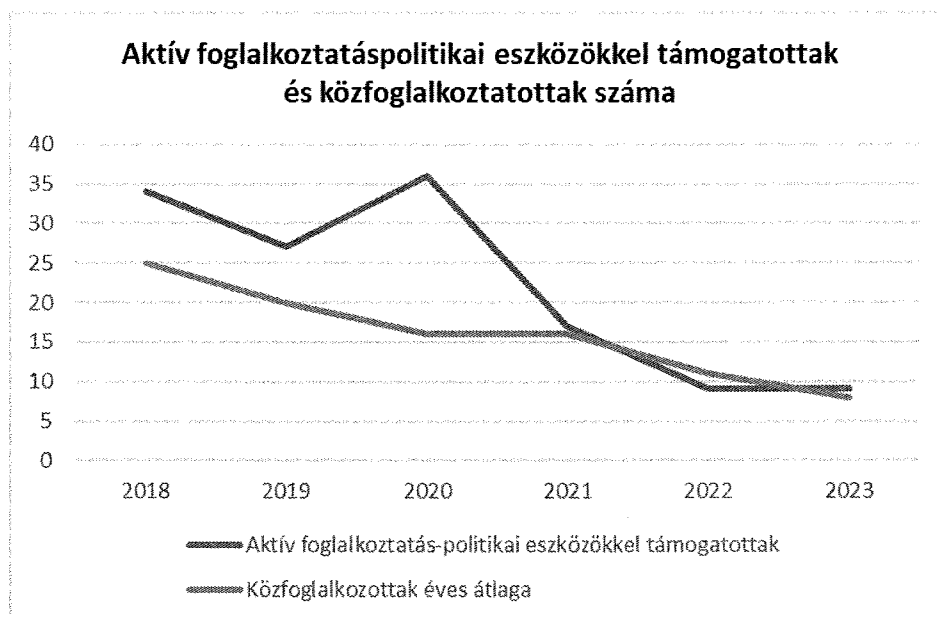
2011. szeptember 1. napjával hatályba lépett a „közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról” szóló 2011. évi CVI. törvény, mely létrehozta a közfoglalkoztatás rendszerét.

Helyi szinten az önkormányzat a legnagyobb foglalkoztató, a munkát szervező, koordináló szerv, s a munkavégzés helyét pedig az önkormányzat és intézményei biztosítják.

Az önkormányzat a Békés Vármegyei Kormányhivatal Békéscsabai Járási Hivatala Foglalkoztatási Osztályán keresztül minden lehetőséget megragad, és kihasznál, hogy minél több embernek munkát biztosítson.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2018	34	25
2019	27	20
2020	36	16
2021	17	16
2022	9	11
2023	9	8

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A foglalkoztatás szervezését önkormányzatunknál 2 dolgozó látja el: a szociális területen dolgozó munkatárs, és a gazdálkodási ügyintéző, aki a munkaügyi, bérszámfejtési feladatokat végzi.

A közfoglalkoztatottak szakmai irányításával a polgármester foglalkozik.

Ezen kívül a Körösi Vízgazdálkodási Társulat, ill. a Közútkezelő KFT is foglalkoztat közfoglalkoztatásban helyi tartós munkanélküliek, akik a fenti grafikai adatokban szerepelnek. Ők közvetve, a település körzethatárán belül dolgoznak, ezzel is segítve az önkormányzat feladatellátását.

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

A foglalkoztatás mutatója lehet a munkahelyek, vállalkozások száma, amelyet a település bemutatásánál már érintettünk.

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálját vizsgálva megállapítható, hogy a kereskedelmi egységek, vendéglátóhelyek száma az elmúlt években nem nőtt, hanem stagnált.

A mélyszegénységben élők körében pedig a vállalkozások elindításához nincsenek meg a feltételek, így jellemzően a mezőgazdasági idénymunkák idejére korlátozódik a munkalehetőségük.

A célcsoportnál hangsúlyosan van jelen a feketegazdaságban végzett munka.

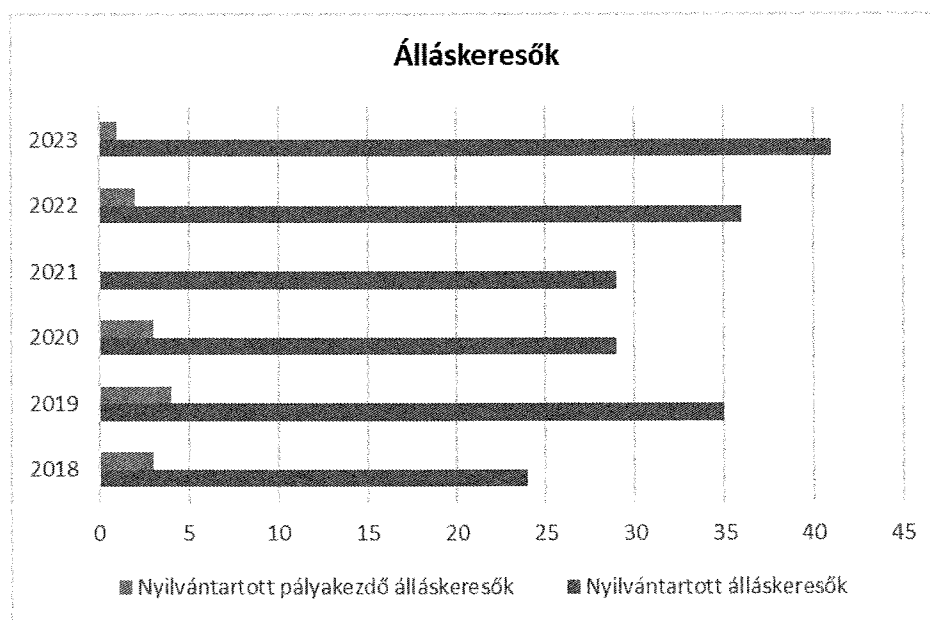
Mivel a település a megyeszékhelyhez viszonylag közel van, és a tömegközlekedés jó, így a lakosok nagy része Békéscsabán talál alkalmi, illetve tartós munkahelyet.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

A viszonylag kevés létszám miatt a helyben való képzés, ill. továbbképzés nem lehetséges, de a Foglalkoztatási Osztályon van erre lehetőség. Sajnos a visszajelzések alapján elmondható, hogy a fiatalok a túljelentkezés miatt kevesen jutnak be egy-egy tanfolyamra vagy továbbképzésre.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2018	24	3
2019	35	4
2020	29	3
2021	29	0
2022	36	2
2023	41	1

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;
- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Az intézmények takarítását a tartós munkanélküliekkel oldjuk meg, ill. a közfoglalkoztatás is a helyi önkormányzati feladatok elvégzésére irányul.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Erre vonatkozó adat nincs, de a foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. – nők, kisgyermekes családanyák, vidéki munkavállalók -

A munkaerő piacról való kiszoruláshoz az iskolai végzettséggel, a vidéki státusszal, és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá.

A visszaszorítás szempontjából fontos lenne a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzése, szükség esetén az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonása, tájékoztató kampányok, társadalmi szervezetekkel történő együttműködés.

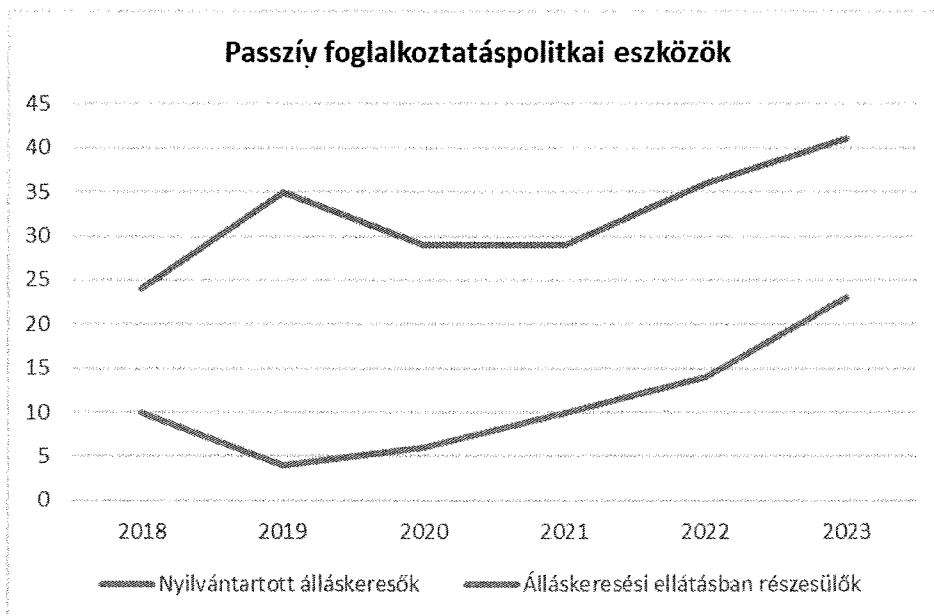
i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

A település könyvtárában lehetőség van számítógép használatára. A közterületen valamint a közösségi helységekből ingyenes wifi szolgáltatást nyújtunk.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	24	2,97%	10	41,67%
2019	35	4,48%	4	11,43%
2020	29	3,82%	6	20,69%
2021	29	3,81%	10	34,48%
2022	36	4,75%	14	38,89%
2023	41	4,95%	23	56,10%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

E fejezetben kiemeljük a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerő-piaci szolgáltatásokat és az álláskeresők számára elérhető támogatásokat.

E területen az Sz. 25. §-a és 47. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

- Pénzbeli ellátások: időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez nyújtott támogatás, rendkívüli települési támogatás.
- Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, így lakásfenntartási támogatás, rendkívüli települési támogatás, temetési segély. Természetbeni ellátás továbbá a köztemetés.

Az állami foglalkoztatási szerv (Foglalkoztatási Osztályok) az Ft-ben meghatározott feltételek fennállása esetén különféle támogatásokat és szolgáltatásokat nyújt az álláskeresőknek.

Munkaerő-piaci szolgáltatások

- munkaerő-piaci és foglalkozási információ nyújtása,
- munka-, pálya-, álláskeresési-, rehabilitációs tanácsadás,
- munkaközvetítés

Álláskeresők támogatása:

- képzési támogatások,
- álláskeresési járadék, segély,
- nyugdíjelőtti álláskeresési támogatás,
- álláskeresők vállalkozóvá válását elősegítő támogatás,
- Munkahelyteremtés és munkahely megőrzési támogatás

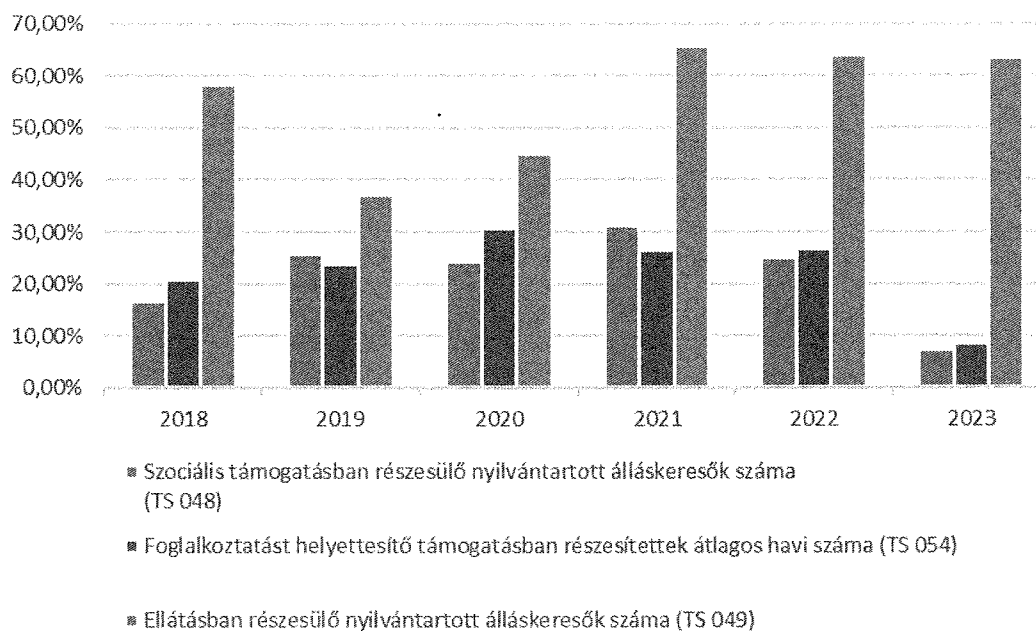
A táblázat adatsora azt jelzi, hogy településünkön a szociális segély és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, mint az aktívkorúak támogatása milyen mértékben van jelen.

A foglalkoztatást helyettesítő támogatás (FHT) jogosultsági feltételei szigorodtak az elmúlt években. Évente felül kell vizsgálni, s a felülvizsgálat között eltelt időben a támogatottnak legalább 30 nap munkaviszonyt kell létesítenie, melyre az alábbi lehetőségek állnak rendelkezésre: nyílt munkaerőpiacon folytat keresőtevékenységet, egyszerűsített foglalkoztatottként létesít munkaviszonyt, bejelentett háztartási munkát folytat, munkaerő-piaci programban vesz részt, közérdekű önkéntes tevékenységet folytat, vagy közfoglalkoztatásban vesz részt.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	4	16,67%	5	20,83%	14	58,33%
2019	9	25,71%	8	23,74%	13	37,14%
2020	7	24,14%	9	30,72%	13	44,83%
2021	9	31,03%	8	26,52%	19	65,52%
2022	9	25,00%	10	26,72%	23	63,89%
2023	3	7,32%	3	8,34%	26	63,41%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Passzív foglalkoztatás-politikai eszközkel támogatottak száma a 15-64 év közötti népesség arányában II. (%)

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2018	1
2019	1
2020	1
2021	1
2022	1
2023	1

Forrás: TeIR, KSH

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és

hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

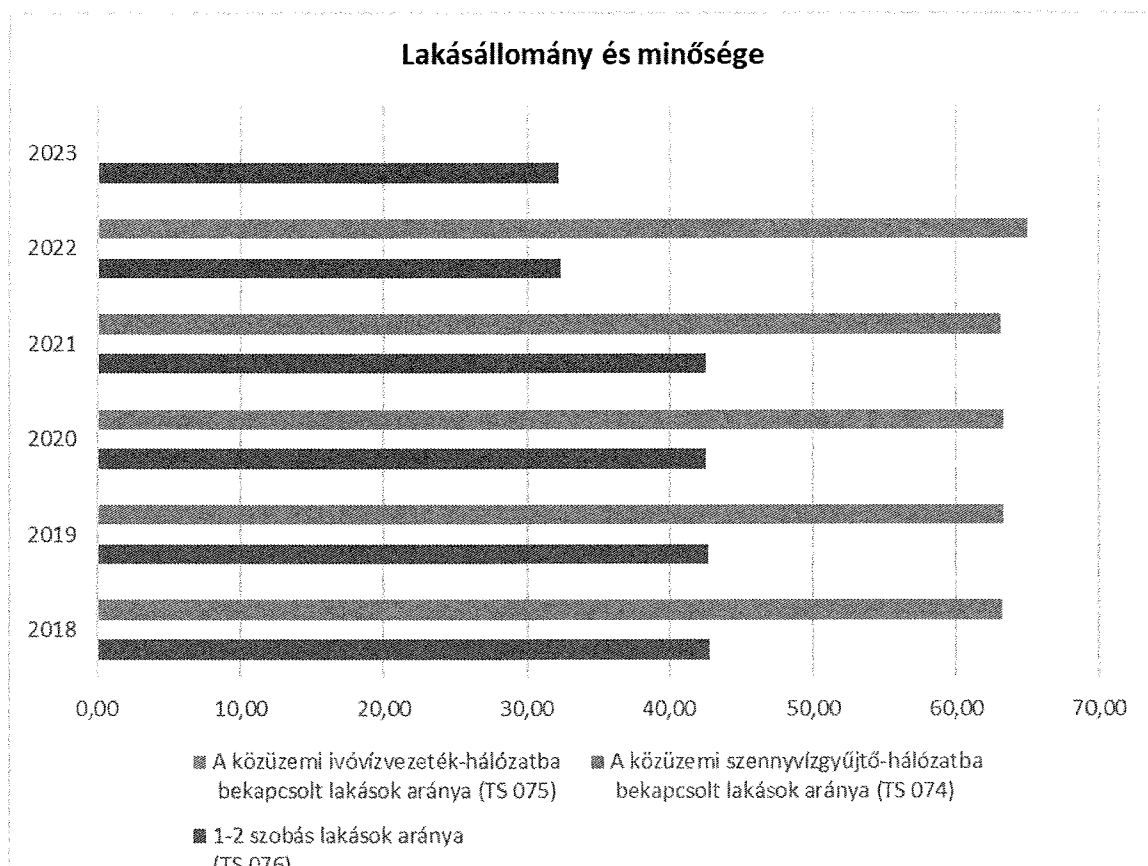
Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől.²

Az Önkormányzat a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások (elsősorban: villanyáram-, hulladékszállítási díj) viseléséhez támogatást nyújt.

Támogatásra jogosult az a fogyasztó, akinél az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200 %-át.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2018	582	1	1,72	42,78	0,00	63,23
2019	583	1	1,72	42,71	0,00	63,29
2020	586	3	5,12	42,49	0,00	63,31
2021	586	0	0,00	42,49	0,00	63,14
2022	571	0	0,00	32,40	0,00	64,97
2023	572	2	3,50	32,17	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

Az elmúlt években az önkormányzat elidegenítette azokat az ingatlanokat, melyekre, mint családi ház volt kereslet, de bérlakásként nem funkcionált. Jelenleg a 4 bérlakásból 2 van bérbe adva, 2 lakás vendégházként üzemel.

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány opcionális (önkormányzati adatok)

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2018	582	n.a.	4	0	n.a.	n.a.	n.a.
2019	583	n.a.	4	0	n.a.	n.a.	n.a.
2020	586	n.a.	4	0	n.a.	n.a.	n.a.
2021	586	n.a.	4	0	n.a.	n.a.	n.a.
2022	571	n.a.	4	0	n.a.	n.a.	n.a.
2023	572	n.a.	4	0	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

b) szociális lakhatás

Nincs ilyen jellegű szolgáltatás a településen.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

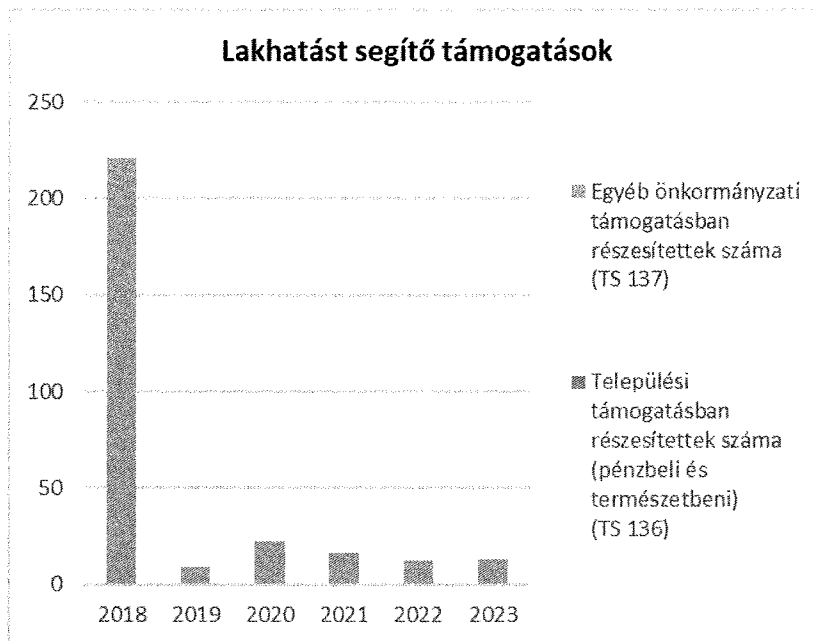
A település belterületéhez tartozó zártkerti ingatlanokban van lehetőség lakcímet létesíteni, s ebből kifolyólag növekszik azok száma, akik ilyen építményekben laknak. Ezek az emberek, ill. zártkert tulajdonosok egyrészt a városból érkeznek, másrészt akadnak helyi egyedülálló emberek, sőt családok is, akik anyagi okok miatt rákényszerülnek a lakhatás ilyen formájára.

e) lakhatást segítő támogatások

Helyi rendelet alapján, - első lakáshoz jutók támogatását, ill. lakásvásárlási támogatást vehetnek igénybe azok a fiatalok, akik helyben kívánnak letelepedni. A támogatás 1 millió forint, 5 évre szóló kamatmentes kölcsön. Mőd van továbbá lakáskorszerűsítés vagy bővítés esetén is a támogatás igénybevételére. Évente 3-4 fő tud hozzájutni ehhez a kölcsönhöz, mivel évente ennyi fedezet van rá elkülönítve. A kérelmezők száma viszont évről-évre csökken, tekintettel arra, hogy fiataljaink a megélhetés reményében elvándorolnak nagyobb városokba illetve külföldre.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2018	n.a.	221
2019	n.a.	9
2020	n.a.	22
2021	n.a.	16
2022	n.a.	12
2023	n.a.	13

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) eladósodottság

Komoly problémát jelent, különösen a hátrányos helyzetű, munkanélküli családok esetén. A gazdasági válság miatt jelentősen nőtt az eladósodott családok száma, s emiatt ez a célcsoport vált leginkább veszélyeztetetté. Ez a lakás elvesztését vagy a közműszolgáltatás kikapcsolását érinti.

Hivatalos tudomás szerint az elmúlt években állandósul a közüemi szolgáltatók felé hátralékkal rendelkező lakosok száma. Ennek ellensúlyozására egyre többen veszik igénybe az előre fizetős un. „kártyás mérőórák” felszerelésének lehetőségét.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A község mezőgazdasági jellegéből fakadóan még mindig kiterjedt tanyavilággal rendelkezik. A tanyákon 100 %-ban van áramszolgáltatás, ill. közvilágítás, a tanyasorokon pedig kiépített járda segíti a közlekedést. A belterületről kivezető tanyasorok javarészt csörmővel, kőzúzalékkal feltöltöttek, így télen-nyáron biztosított személygépkocsival is a közlekedés. Vannak azonban olyan tanyás térségek, melyek nehezen megközelíthetők, és nagy a távolság a belterülettől s a buszközlekedés is nehézkes.

Az utóbbi években a csapadékos időjárás miatt kialakuló belvíz több tanyás ingatlant tönkretett, s ez súlyos károkat okozott a tulajdonosoknak. Jellemző, hogy ezekről a tanyákról elköltöztek, de sajnos az ingatlanok nem kerülnek lebontásra, így enyészetté válnak.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a) a telep, /szegregátum mint lakókönyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);
- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;;
- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Településünkön nem található szegregátum ill. szegregációval veszélyeztetett településrész.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

E fejezet jogszabályi környezetét az alábbiakban foglaljuk össze. Elsőként kiemeljük az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvényt, mely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról,
- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- a védőnői ellátásról,
- az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,

- biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
- folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
- együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Sztv. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások: falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A településen egy háziorvos végez tevékenységet. A körzethez 1100 beteg tartozik, s a hét minden munkanapján van rendelés ahol a felnőtt és a gyermek betegellátás zajlik. Évente mintegy 6000 orvos-beteg találkozó történik. Az iskola- és ifjúsági egészségügyi szolgálat orvosi feladatait is a háziorvos végzi.

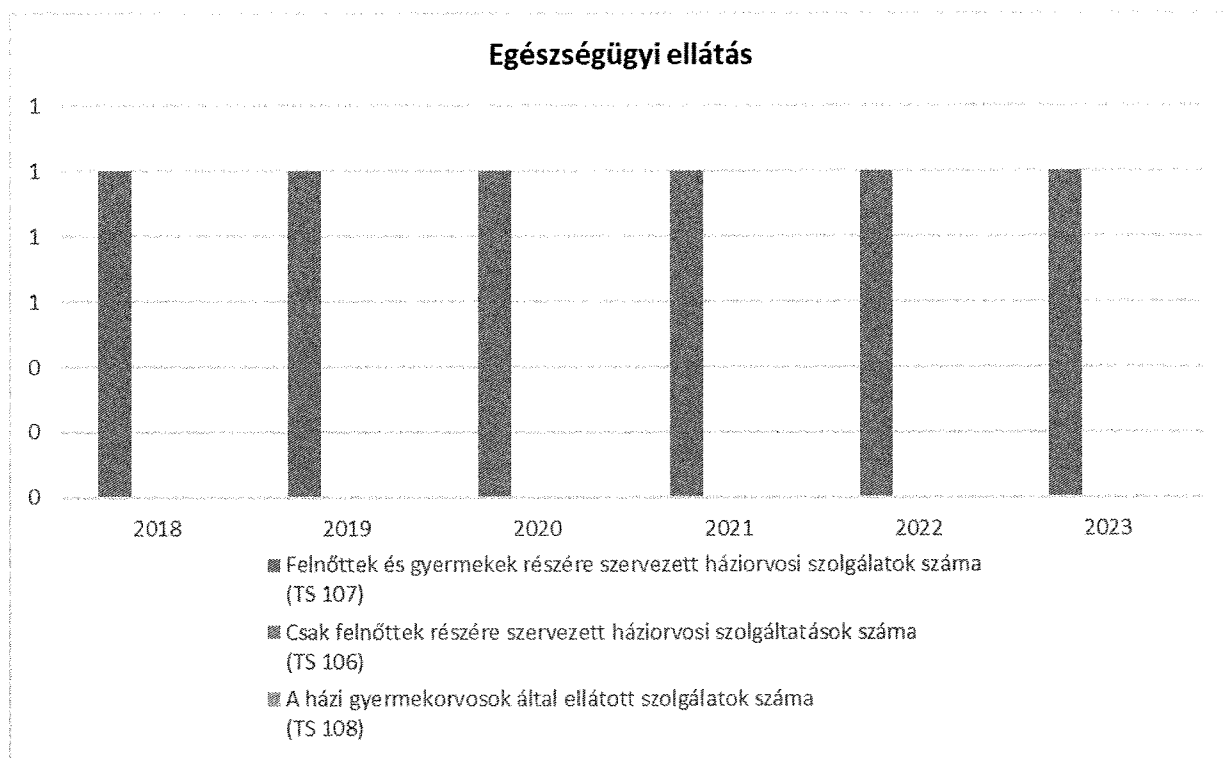
A védőnői szolgálat folyamatosan, minden nap működik. Fogorvosi rendelés heti egy munkanapon van.

A településen több éve működik fiók gyógyszerár, melynek nyitvatartási ideje az orvosi rendelések idejéhez alkalmazkodik.

Szakellátásokhoz helyben nem tudnak a betegek jutni, de a háziorvoson keresztül – beutalóval - Békéscsabán lehet igénybe venni a vizsgálatokat, kezeléseket.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2018	1	0	0	1	43	3,68
2019	1	0	0	1	37	2,62
2020	1	0	0	1	35	3,00
2021	1	0	0	1	38	2,00
2022	1	0	0	1	36	1,83
2023	1	0	0	1	36	1,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Mind a háziorvos, mind a védőnő tart szűrővizsgálatokat az óvodában és az általános iskolában. A népegészségügyi szűrések helyben nincs lehetőség illetve alkalmasszerű, azt a közeli megyeszékhelyen lehet igénybe venni.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Az óvodában és az iskolában van lehetőség bizonyos fejlesztésekre, így: a logopédus, gyógytornász és a látáskoordinátor szakember segítségét helyben is igénybe lehet venni, de az egyéb rehabilitációs ellátásra, fejlesztésre Békéscsabára kell a gyermekeket hordani.

A súlyosabb betegségben szenvedő gyermekek, így az értelmi fogyatékosok, súlyos mozgás és hallássérült gyermekek a környező városokban speciális iskolába járnak, van olyan gyermek, akit naponta szállítanak, illetve bentlakásos iskolába is járnak.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Településünkön az óvoda és az általános iskola gyermekei és felnőttek részére a helyi Rákóczi Mezőgazdasági Szövetkezet konyháján keresztül oldja meg az étkezést. Akinek az étterem által biztosított étrend egészségügyi okok miatt nem megfelelő, úgy lehetősége van más szolgáltatás útján a számára szükséges étel megrendelésére. Az Idősek Klubja tagjainak részére, a szociális étkeztetés ételeit a Békéscsabai Kornélia Étterem biztosítja.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Mivel a településen nincs tornaterem, így mind az iskolai testnevelés, mind a szabadidős sport tevékenységek a Községi Házban, illetve jó idő esetén, a sportpályán zajlanak.

Sok éves hagyománya van a felnőttek és gyermekek körében a focinak, a kézilabdázásnak. 2013 évtől ovi- és kisiskolások focija is beindult, amire szép számmal jelentkeztek a gyermekek. Ez heti 1-2 edzést jelent, ami az iskolai testneveléssel egybevetve már jelentős eredménynek mondható. A futballt és a kézilabdát versenyszerűen űzik. Lehetőség van ezen túlmenően a Községi Házban többféle tornára is, amire a lányok és a nők járnak rendszeresen. Ezek a foglalkozások általában csak az őszi-téli időszakban működnek, de a gyermekek jó idő esetén, a sportpályán élvezhetik a játék örömét.

A sportoláshoz való hozzáférés biztosítva van mindenki számára.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Önkormányzatunk a szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférést 2007-év óta a „Békéscsaba és Térsége” Többcélú Önkormányzati Kistérségi Társulás keretén belül végzi. Lehetőség van nappali ellátás keretén belül az Idősek Klubjában étkezni, tisztálkodni, ill. foglalkozásokon részt venni. Demens nappali ellátás keretén belül készségfejlesztés illetve meglévő készségek szinten tartására irányuló foglalkoztatás igénybe venni.

A rászorulókat a házi segítségnyújtás keretén belül kaphatnak ápolást,- gondozást, ételkiszállítást és a tanyagondnoki szolgáltatáson keresztül szállítást az orvoshoz vagy egyéb ügyek intézéséhez is. Azon személyek, akik rendelkeznek fogyatékosági támogatással illetve gyermekek esetében emeltszintű családpótlékkal úgy igénybe veheti a támogató szolgálatot is.

g) drogprevenációs szolgáltatások; Békéscsabai Rendőrkapitányság által biztosított iskolai prevenció, (DADA program) és a Békéscsabai Családsegítő és Gyermejkölési Szolgálat által terjesztett kampányanyag, szórólap

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Az önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

A pénzbeli ellátások és a közszolgáltatások szervezése során pozitív diszkriminációval segítjük a célcsoportokhoz tartozókat. Ez részben szabályozási eszközökkel, részben eljárások bevezetésével, részben a nyilvánosság eszközeinek alkalmazásával történik.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0
2023	0

Forrás: Önkormányzati adat

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

- a) közösségi élet színterei, fórumai;

Örvendetes módon kialakult az igény, és az emberek szükségét érzik annak, hogy közösségbe tartozzanak, ill. közösségi életet éljenek. A közösségi élet színterei sokrétűek, ilyenek az első fejezetben ismertetett alapítványok, ill. egyesületek, civil szervezetek, az intézmények és az egyház.

Legnagyobb számban a nagycsaládosok által rendezett eseményeket látogatják, hiszen itt a gyermekkel együtt érkezik a család, de a nagymamák-nagypapák is aktívan részt vesznek a különböző rendezvényeken. A gyerekeknek lehetőségük van a Játékközpont által szervezett foglalkozásokon is részt venni.

Az idősebb korosztályból sokan tagjai a Horenka Szlovák Hagyományőrző Egyesületnek illetve a Citera szakkörnek a fiatalabb korosztály is tagja, akik hetente találkoznak, fellépésekre, versenyekre járnak, és több éve nagyon szép eredményeket érnek el már nem csak a megyében, de országos szinten is.

Ugyancsak az idősek látogatják az Idősek Klubját, amely minden nap nyitva van, és többféle foglalkozás és előadás teszi színesebbé napjaikat. Helyhiány miatt külön klubhelyisége van a férfiaknak, akik szintén naponta találkoznak, és biliárdoznak, kártyáznak.

A rendezvények és programok nagy része a Közösségi Házban zajlik, ami otthont ad a mindennapi testnevelés óráknak, ill. különböző felnőtt rekreációs tevékenységeknek is.

Minden évben megszervezzük a Gyermeknapot, amelyre a családok közösen jönnek el és jól érzik magukat együtt.

Hagyománya van még az évente egy alkalommal megrendezendő „Szent István falunapnak”, amit az augusztus 20. ünnepség keretén belül rendez meg az önkormányzat. Az anyagi lehetőségeink szerint igyekszünk programokat szervezni, s erre a környék településeiről is sokan ellátogatnak.

Továbbá nagy érdeklődés övezi a Szent-Mihály napi rendezvényünket, amelynek keretében a Kézműves Vásár is helyt kap, és ezt a rendezvényünket is nagy látogatottság jellemzi.

A lakosság nagy része római katolikus vallású, gyakorolják vallásukat, így rendszeresen részt vesznek a napi, ill. heti szentmiséken. Az egyház rendszeresen programokat szervez a fiataloknak is, van énekkar, bibliaóra, és ifjúsági találkozó havi rendszerességgel, a kisebbeket pedig táborokba, kirándulásokra kíséri el a helyi plébános és a hitoktatók. A Máriaalégió tagjai rendszeresen látgatják a településen élő betegeket, időseket.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2021)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
n.a.	igen	568	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A települési ellátórendszer elemei mindenki számára hozzáférhetők, egységes, egymásra épülő szolgáltatásokat nyújt. Az ellátórendszer hatékonyságát eredményezi az is, hogy az egészségügyi, az oktatási- közművelődési-, sport- és egyéb intézmények, szervezetek a szakmai programjuk megvalósítása során együttműködnek.

A korosztályok között nem fordult elő konfliktus, a fiatalok kellő tiszteletet mutatnak az idősebb korosztály felé.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A szolidaritás és felelősség mind a magánemberekben mind a településen működő gazdasági szervezetekben jelen van, mely jellemzően felajánlások formájában nyilvánul meg.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei; A Horenka Szlovák Hagyományőrző Egyesület és a helyi Szent István Katolikus Óvoda és Általános Iskola közös programjai pl.: szilvalekvárfőzés, kukorica fosztóka, kolbászgyúrás, haluska és derelye főzés, valamint népi játékokkal való ismerkedés. Minden évben augusztus 20-án Nemzetiségi Folklor fesztivál melyen a helyi fiatalok és idősek is egyaránt fellépnek. Időseink lelkesen adják át gyermekeinknek a zene és a hangszer szeretetét, így jött létre a gyermekekből álló Zornyicska citera együttes, mely fiatal kora ellenére szép sikereket ért el országos szinten is.

- e) helyi lakossági önszerveződések: Mihály napi vásár, Húsvéti és Adventi készülődés vásárral egybekötve. Baba-mama klub, Baba masszázs, Ringató, Gitárszakkör, Hímző-kör, Moderntánc iskolás gyermekek részére. A Játékközpontban több lehetőségből választhatnak a gyerekek a szabadidő hasznos eltöltésére.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Településünkön roma nemzetiségi önkormányzat nem működik.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A nyilvántartott álláskeresők száma csak kis mértékben csökken	munkaerő-piaci képzések, munkalehetőségek felkutatása,
Az FHT-ban részesülők száma csökken	Közfoglalkoztatási helyzet felülvizsgálata, önkormányzati lehetőségek átgondolása

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek, helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

- Pénzbeli és természetbeni ellátások:
  - a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
  - b) a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás,
  - c) a gyermektartásdíj megelőlegezése,
  - d) az otthonteremtési támogatás,

e) a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás.

- A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:
  - a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
  - b) a gyermekek napközbeni ellátása,
  - c) a gyermekek átmeneti gondozása.
- A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:
  - a) az otthont nyújtó ellátás,
  - b) az utógondozói ellátás,
  - c) a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.
- A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:
  - a) a védelembe vétel,
  - b) a családba fogadás
  - c) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
  - d) az átmeneti nevelésbe vétel,
  - e) a tartós nevelésbe vétel,
  - f) a nevelési felügyelet elrendelése,
  - g) az utógondozás elrendelése,

Az önkormányzati ellátó rendszer a fenti szolgáltatásokkal és különféle támogatásokkal segíti a családokat a gyermek nevelésében, a megfelelő szolgáltatások nyújtásával igyekezik védelmet biztosítani.

Az önkormányzat hozzájárul a gyermekekkel kapcsolatos költségekhez, ill. a gyermekek gondozásával kapcsolatos feladatokhoz. Az egyes szolgáltatások szociális rászorultság alapján, más ellátások ún. alanyi jogon járnak a gyermekek részére.

A gyermekek, az iskoláskorúak ellátása, esélyegyenlősége az egyenlő bánásmód szerint működik. Sajnos a demográfiai mutatók alapján a gyermeklétszám községünkben is csökken, az elhalálások száma magas, s emiatt a természetes szaporodás is csökkenő tendenciát mutat.

Kiskorú gyermekek száma 268 fő, s az életkor szerinti megoszlásuk az alábbiak szerint alakul:

- 0-6 éves korú gyermekek száma: 87 fő,
- 6-14 éves korú gyermekek száma: 149 fő
- 15-18 évesek száma: 32 fő

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	638	674	1312	48,63%	51,37%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			40	3,05%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	100	98	198	7,62%	7,47%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	18	25	43	1,37%	1,91%

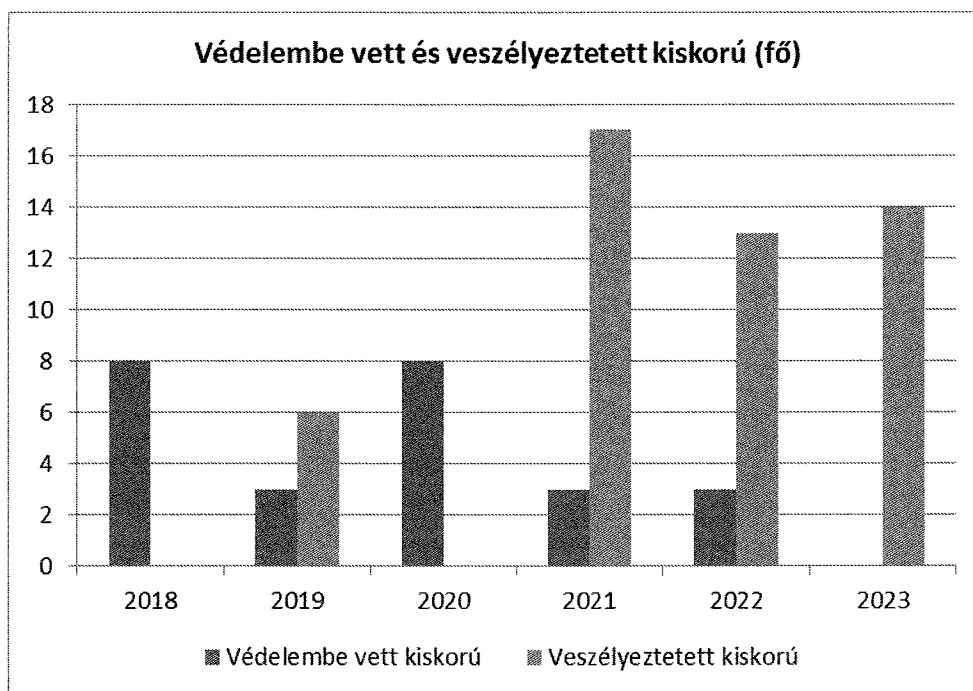
Forrás: TeIR, KSH Tstar

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

A **védelembe vétel** a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembe vétele a Gyámhivatal feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhivatal a gyermeket védelembe veszi.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2018	8	n.a.
2019	3	6
2020	8	0
2021	3	17
2022	3	13
2023	0	14

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők valamint

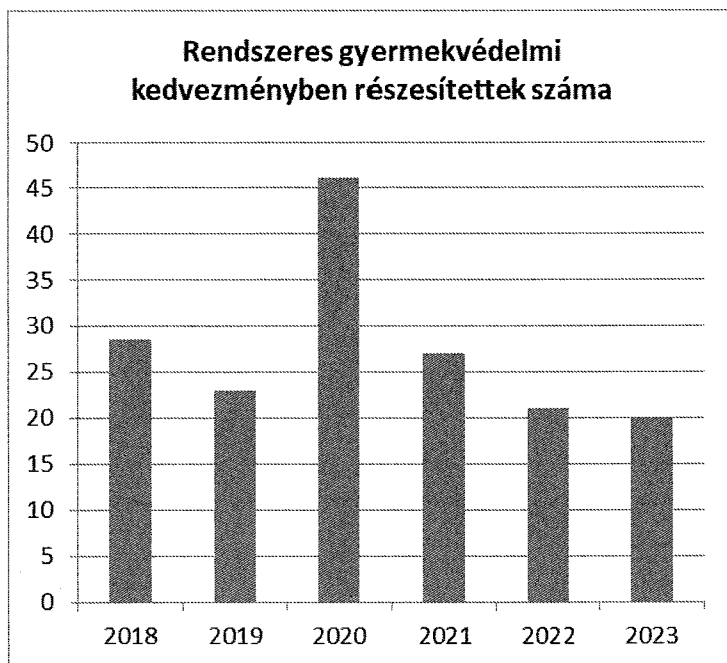
Gyermekvédelmi kedvezményben - anyagi okok miatt- azok a gyermekek részesülhetnek, akiknek a családjában az egy főre jutó havi jövedelem a mindenkori öregségi nyugdíjminimum 225 -ill. 245 %-át nem éri el.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesített gyermekek száma ugyan csökkenést mutat, de ez a gyermeklétszám arányos csökkenésével magyarázható. A kiskorú gyermekek számát tekintve magas.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2018	29
2019	23
2020	46
2021	27
2022	21
2023	20

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

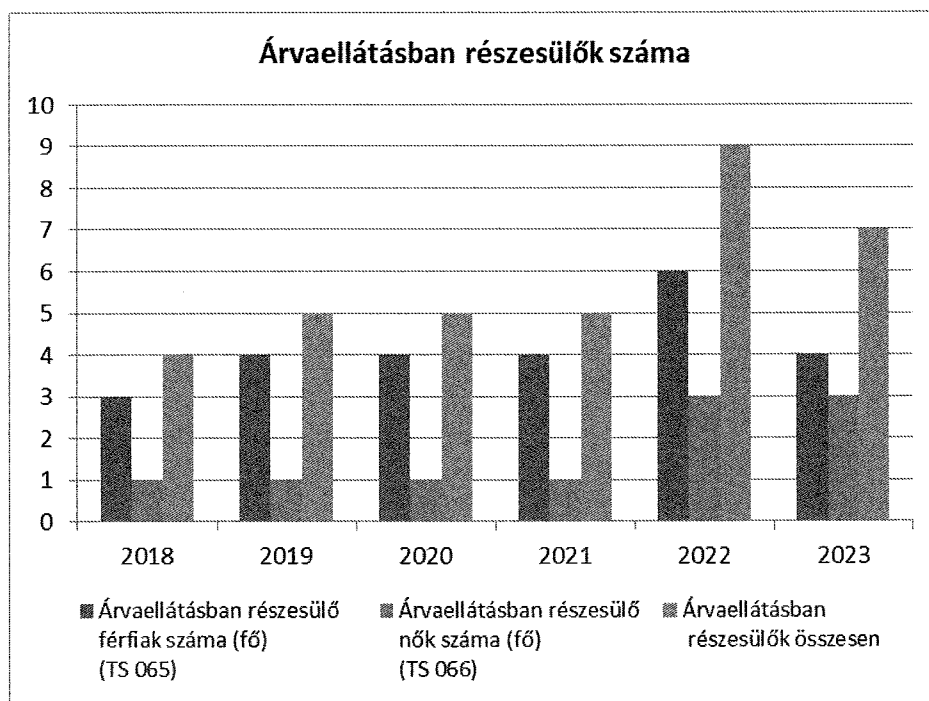
Az önkormányzat a gyermeket vállaló családok megsegítése érdekében a születést követően egységesen 40.000.-Ft összegű életkezdési támogatást nyújt, valamint az Önkormányzat költségvetésétől függően beiskolázási támogatást. Ezt a támogatást minden nappali rendszerű nevelési-oktatási intézményben tanulónak, főiskolai hallgatónak biztosítja a Képviselőtestület. A Bursa Hungarica önkormányzati ösztöndíj pályázatot 2008-ban vezette be az Önkormányzat. Erre évente 4-5 fő szociálisan rászoruló hallgató ad be pályázatot, s évi 280.000.-Ft összeg van erre a célra elkülönítve.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatással is tudja az önkormányzat segíteni az anyagilag nehéz helyzetbe került családokat, - melynek gyakoriságát a fenti táblázat mutatja -, erre a célra is igénybe vehető pénzbeli és természetbeni támogatás.

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás

Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2018	3	1	4
2019	4	1	5
2020	4	1	5
2021	4	1	5
2022	6	3	9
2023	4	3	7

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, ill. a fogyatékos gyermekek alanyi jogon ingyenesen étkezhettek az óvodában és az általános iskolában, a kedvezményben nem részesülő nagycsaládosok pedig 50 %-os étkezési térítési díj kedvezményben részesülnek.

A kedvezmények igénybevételével mind több család élni kíván, hiszen a nehéz anyagi helyzetben élő családoknak nagy terhet vesz le a válláról, ha az étkeztetéshez és a tankönyvvásárláshoz kedvezményesen vagy térítés nélkül jutnak hozzá.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Nem jellemző.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Községünkben nincs szegregált terület, nem releváns.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

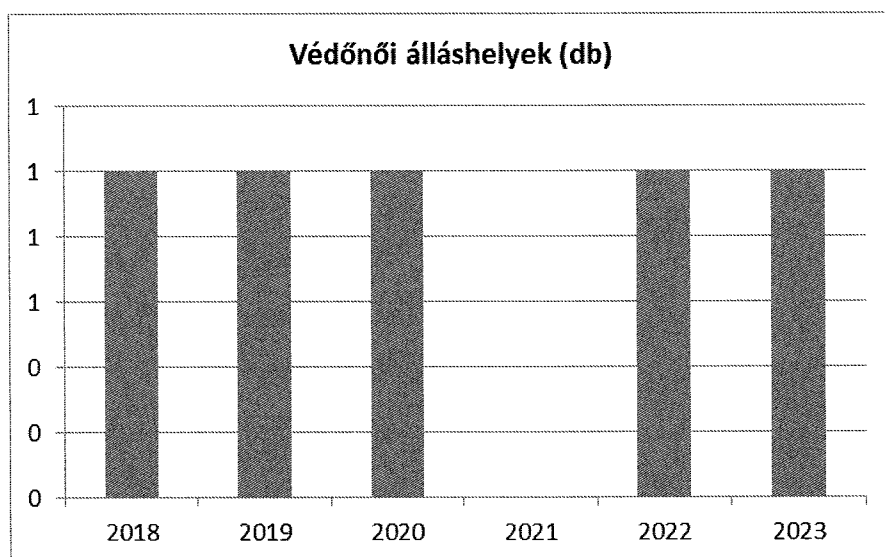
a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A községben teljes munkaidőben a Békés Vármegyei Központi Kórház által van foglalkoztatva a védőnő. Feladatai között szerepel a várandós kismamák és kisgyermekek tanácsadása,

családlátogatása, az óvodában, iskolában zajló szűrővizsgálatok elvégzése. Munkája során a 0-18 éves korú gyermekeket látja el, s figyelemmel kíséri a gyermekek testi-lelki-szociális jólétét.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2018	1	n.a.	-
2019	1	n.a.	-
2020	1	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-
2022	1	n.a.	-
2023	1	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

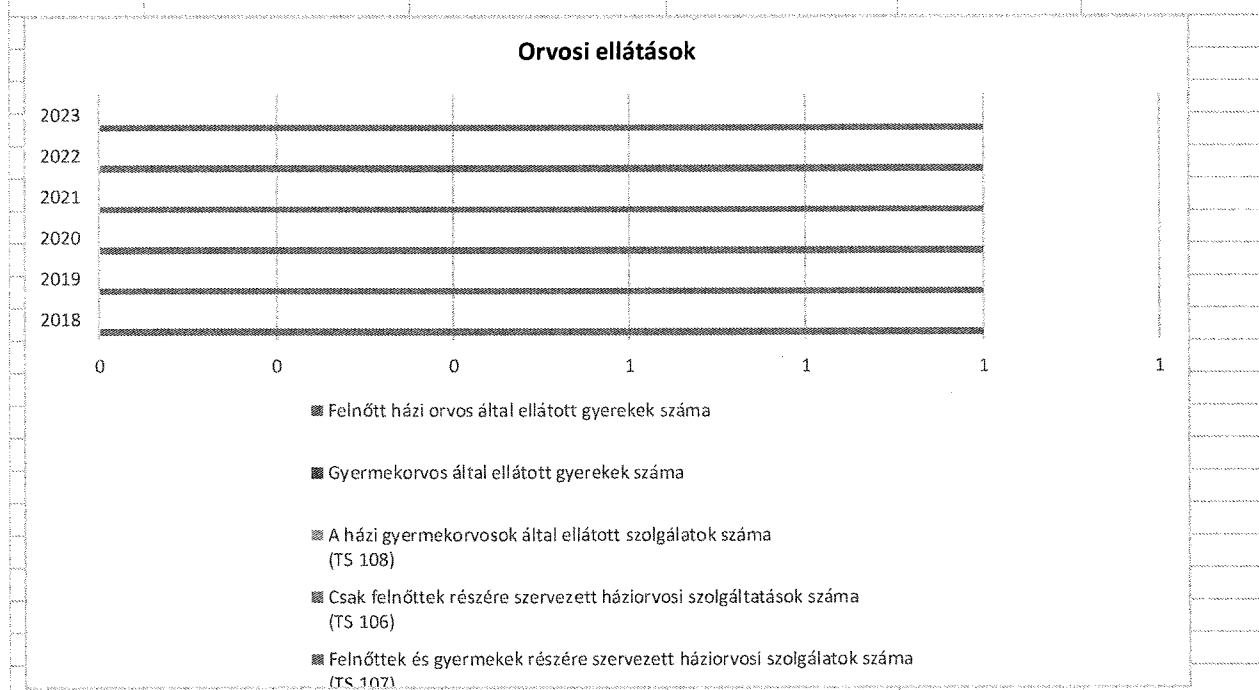

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A községben a gyermekek szakorvosi ellátását a háziorvos végzi a hét minden munkanapján. Betöltetlen állás nincs.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2018	1	0	0	n.a.	n.a.
2019	1	0	0	n.a.	n.a.
2020	1	0	0	n.a.	n.a.
2021	1	0	0	n.a.	n.a.
2022	1	0	0	n.a.	n.a.
2023	1	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A községben élő családok óvodás korú gyermekük - közel 100 %-ban - a helyi óvodai ellátást veszi igénybe.

Az óvodában 2 óvodai csoport működik, ahova jelenleg 38 gyermek jár. Az óvodai nevelést-gondozást szakképzett óvónők és dajkák végzik.

Az óvodában logopédus heti 2, mozgásfejlesztő szakember heti 2 és gyógypedagógus heti 1 alkalommal végzi a gyermekek fejlesztését, de szükség lenne óvodapszichológus ellátásra is, mely segítené a halmozottan hátrányos gyermekeknél jelentkező terápiát igénylő, beilleszkedési, magatartási zavar, okainak feltárását, kezelését.

- d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

Községünkben a gyermekjóléti szolgálat a Békéscsabai Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat keretén belül működik heti 40 órában, a Kétsopronyi területi irodában. A szolgáltatás az 1997. évi XXXI. törvény szabályozására épül, feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése, megszüntetése, valamint a családból kiemelt gyermekek családba való visszagondozása biztosítására szolgál.

A gyermekjóléti szolgálat - összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi, és nevelési-oktatási intézményekkel- szervezési, szolgáltatási, és gondozási feladatokat végez. A jelzőrendszeren keresztül, érkezett vagy az önként jelentkezett kliensek részére nyújt szolgáltatást.

Alapellátásba a múlt évben 18 gyermek került.

- e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.
2023	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

- f) gyermekvédelem;

A **védelembé vétel** a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembé vétele 2013. januárjától a járási Gyámhivatal hatáskörébe tartozik. Ha a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével nem lehet megszüntetni, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhivatal a gyermeket védelembé veszi. A védelembé vételt elrendelő határozat jogerőre emelkedését követően a Békéscsabai Családsegítő és Gyermekjóléti Központ esetmenedzsert rendel ki, aki a gyermekre, ill. fiatakorúra vonatkozóan egyéni gondozási-nevelési tervet készít, és folyamatos

ellenőrzése alá vonja a gyermeket, illetve a családot annak érdekében, hogy a veszélyeztetett helyzetet megszüntessék. A szociális segítő munkát a védelembe vett gyermekek esetében a családsegítő biztosítja.

A gyermekjóléti szolgálat feladatának ellátása érdekében „jelzőrendszert” működtet, amely lehetővé teszi a veszélyeztetési okok feltárását, felismerését és megelőzését. A jelzőrendszer összehangolt működése a veszélyeztetettség megelőzésének legfontosabb eszköze. A jelzőrendszer tagjai: közoktatási intézmények gyermekvédelmi felelősei, védőnő, háziorvos, rendőrség körzeti megbízottja, Tanyagondnoki Szolgálat munkatársa, valamint a Közösségi Ház munkatársa.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

A krízis helyzetben igénybe vehető szolgáltatások helyben a következők: segítő beszélgetés, tanácsadás, készenléti telefon. havonta egy alkalommal jogi tanácsadás, előzetes bejelentkezés alapján: mediáció, pszichológiai tanácsadás. Mód van, azonban a megyeszékhelyen igénybe venni a családok átmeneti otthonát, a gyermekek átmeneti otthonát és a nevelőszülői hálózatot is, a társulási megállapodás alapján.

Az önkormányzat a krízist, - anyagi nehézségek esetén - átmeneti támogatással, rendkívüli települési támogatással tudja kompenzálni.

Településünkön a családsegítő szolgálat biztosítja a szociális segítő munkát mind a gyermekjóléti alapellátottak; mind a védelembe vettek; a krízishelyzetben lévő személyek és családok; valamint a társadalmilag sérülékeny csoportok esetében. Ennek érdekében különböző szolgáltatásokat szervez, mint; játszóházak, nyári gyermektáborok, szabadidős programok, egészségmegőrző programok, képzések felnőtt korúaknak. A szolgáltatások kiemelt célcsoportjai a gyermek-, és ifjúsági korosztályok, külterületi lakosok, idősek, fogyatékkal élők.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Sport, szabadidős és szünidős tevékenységet mind az önkormányzat, mind az iskola és a gyermekjóléti szolgálat is rendszeresen szervez a gyermekek részére.

- Egész évben működik a családgondozó által szervezett prevenciós jellegű mese-csoport, amelyen a kisiskolás gyermekek szép számmal vesznek részt. Ez a foglalkozás segíti a beilleszkedési, tanulási vagy magatartási nehézséggel küzdő gyermekek fejlődését, egészségét.

A nyári szünetben hagyományőrző gyermektábort is rendeznek, ahol a nomád élet szépségeit, nehézségeit tapasztalhatják meg a gyerekek, és a kézművességgel is ismerkednek.

- Az általános iskola is többféle tábort szervez a nyár folyamán, ilyenek: az úszásoktatás, a tánc-tábor, focitábor.

- A Guzsalyas Alapítvány Kézműves Tábort szervez, melyre minden korosztályt vár.

- A Nagycsaládosok Egyesülete egy hetes tábort szervez 2019. óta rendez meg augusztusban a „Hozd a nagyit a táborba” egyhetes tábort 5 éves kortól nagyszülők és unokáik részére.

- Az egyház szintén az alsós és felső tagozatos gyerekek részére hittan tábort hirdet, ahol a lelki élet gondozása mellett egyéb szabadidős foglalkozásokra is sort kerítenek.

- Minden év augusztusában Focitábor várja a sportolni vágyó gyerekeket.

A településen megvalósuló táborokat az önkormányzat minden évben lehetőségeihez mérten támogatja.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

Az iskola és óvoda 2008. szeptemberétől egyházi fenntartásba került, de az önkormányzat a gyermekétkeztetéshez azóta is jelentős összeggel hozzájárul.

Az óvodai ellátásban részesülő gyermekek háromszori étkezésben részesülnek, a napközit igénybe vevő iskolás gyermekek meleg ebédet kapnak.

Az étkeztetés színvonalának növelése érdekében javasoljuk, hogy dietetikus szakember és gyermekorvos segítse az étrend kiválasztását, hogy az életkornak megfelelő minőségű és tápértékű legyen.

A táblázat jól tükrözi, hogy az iskolás gyermekek évről-évre nagyobb számban veszik igénybe a napközit, ezért is fontos a gyermekétkeztetés minőségének javítása, illetve kibővítése.

Az önkormányzat több éve él a törvény adta lehetőséggel, és biztosítja a szünidei gyermekétkeztetést a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére.

Az állam által az önkormányzatnak nyújtandó támogatás feltétele, hogy a települési önkormányzat vállalja, hogy (2023-évben a nyári szünetben legfeljebb 55 munkanapon keresztül) biztosítja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű kiskorú gyermekek - étkeztetését napi egyszeri meleg étkeztetés formájában. Ezen kívül a feltételnek megfelelő gyermekek szülei igényelhetik az őszi, téli valamint tavaszi szünetben is a szünidei étkezést

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Településünkön eltérő kultúrájú és hátrányos helyzetű gyermekek egyaránt részt vehetnek minden programon. Különbséget nem teszünk és nem éreztetjük velük.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Hátrányos megkülönböztetés nem történt, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt eljárásra nem került sor, jelzéssel nem éltek.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

A nehéz szociális helyzetben élő gyermekek részére adománygyűjtések, felajánlások megszervezésével próbálunk konkrét segítséget nyújtani. Így a gyermekruházaton, etetőszéken keresztül, a mosógép beszerzéséig bármilyen felajánlást eljuttatunk a családok részére.

A tanyagondnoki szolgálat az őszi-téli időszakban a külterületi tanyákon élő gyerekek óvodába szállítását tudja vállalni, amit 1-2 család rendszeresen igénybe is vesz.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

Tábla:4.4.-es 4 db tábla

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók:

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszédfigyafogatókos, több fogyafogatókosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyafogatókos, az autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdők csoportja.

A törvény alapján sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók neveléséről, iskolai felkészítéséről a szakértői bizottság szakértői véleménye szerint kell gondoskodnia az óvodának, iskolának. A sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelése, a tanuló iskolai nevelése-oktatása, továbbá kollégiumi nevelése az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, konduktív pedagógiai intézményben, óvodai csoportban, iskolai osztályban, vagy a többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egészben együtt történhet. A gyermek, tanuló integrált vagy speciális intézményi keretek között történő nevelését, oktatását a szakértői bizottság által kiadott véleményben foglalt állásfoglalás alapján lehet és kell biztosítani.

A szociális hátrányok enyhítése, a tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztése érdekében az általános iskola és a középfokú iskola képesség kibontakoztató vagy integrációs felkészítést szervez, amelynek keretei között a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, fejlődésének elősegítése, a tanuló tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik.

Hátrányos helyzetű (HH) gyermek: A települési önkormányzat jegyzője a kérelmező hátrányos helyzetének fennállását állapítja meg, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, és

vagy alacsony a szülők iskolai végzettsége,
vagy alacsony a szülők foglalkoztatottsága,
vagy elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmények között él.

Halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyermek: A települési önkormányzat jegyzője a halmozottan hátrányos helyzet fennállását állapítja meg, ha a jelentkező nevelésbe vett vagy azt követően utógondozói ellátásban részesül, tanulói vagy hallgatói jogviszonyban áll, vagy rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, és a következő három körülmény közül legalább kettő fennáll:

alacsony a szülők iskolai végzettsége,
alacsony a szülők foglalkoztatottsága,
elégtelen lakókörnyezet.

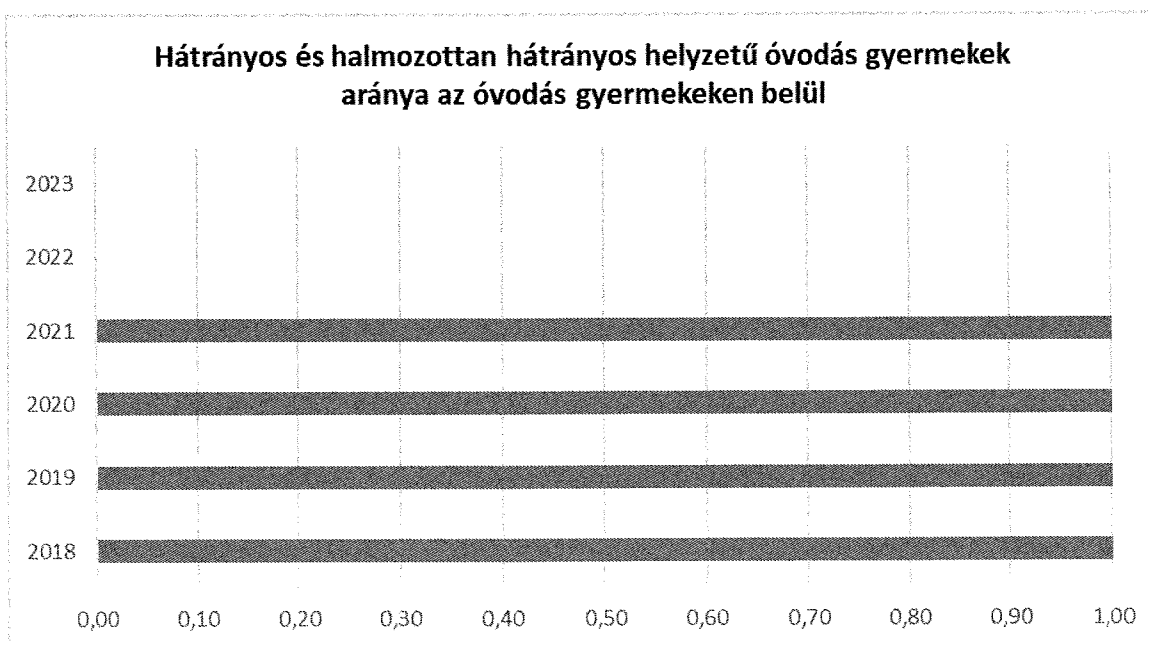
Sajátos nevelési igényű tanuló (SNI)

a fentiekben részletezett betegségi csoportba tartozók számáról nincs pontos adatunk.

Az oktatási intézményekben prevenció céljával és a feltárt esetek enyhítésére foglalkoztatnak gyermekvédelmi felelősöket, akik fontos feladatot látnak el a beilleszkedési,- tanulási,- magatartási nehézséggel küzdő gyermekek segítése érdekében, és a veszélyeztető körülmények feltárása, ezek megszüntetése, kialakulásuk megelőzése területén.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2018	47	3	6,38
2019	46	3	6,52
2020	52	4	7,69
2021	35	2	5,71
2022	31	0	0,00
2023	n.a.	n.a.	n.a.

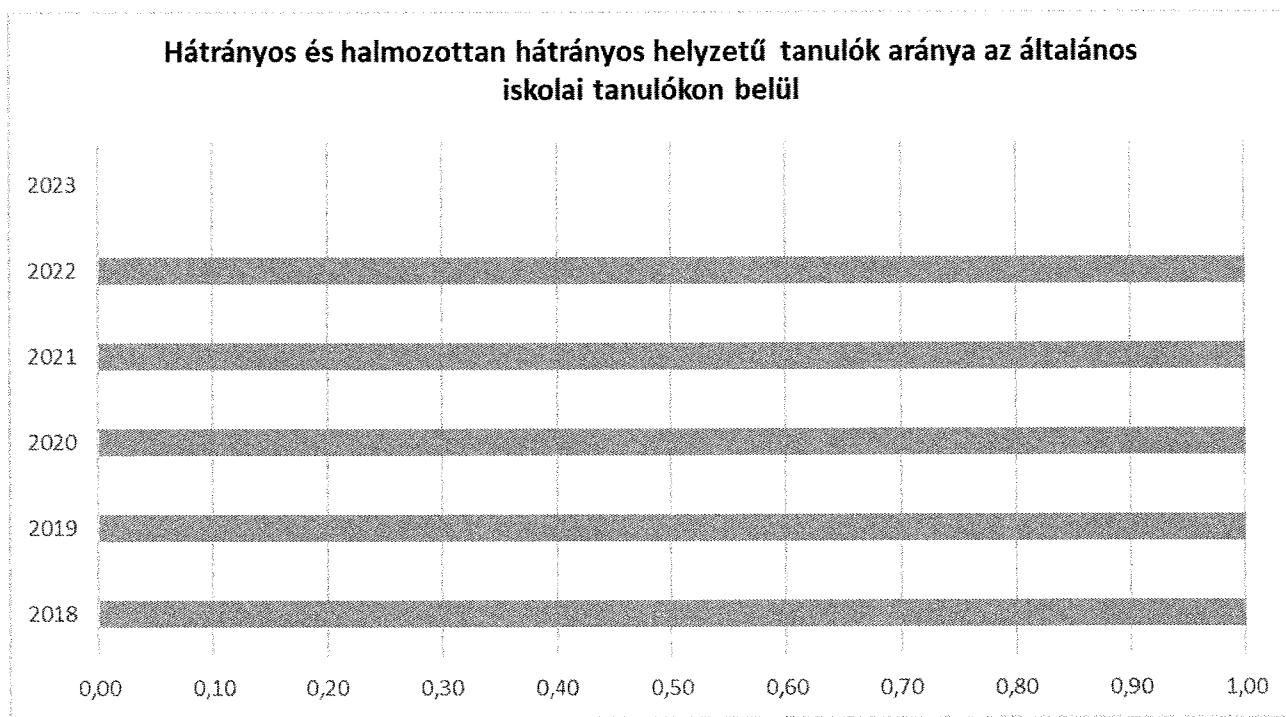
Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulóknak belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2018	n.a.	2	2,30
2019	n.a.	4	4,60
2020	n.a.	7	8,33
2021	n.a.	9	9,00
2022	n.a.	5	5,56
2023	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középiskolai oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2023	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2018	11	0
2019	12	0
2020	19	0
2021	19	0
2022	10	0
2023	7	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

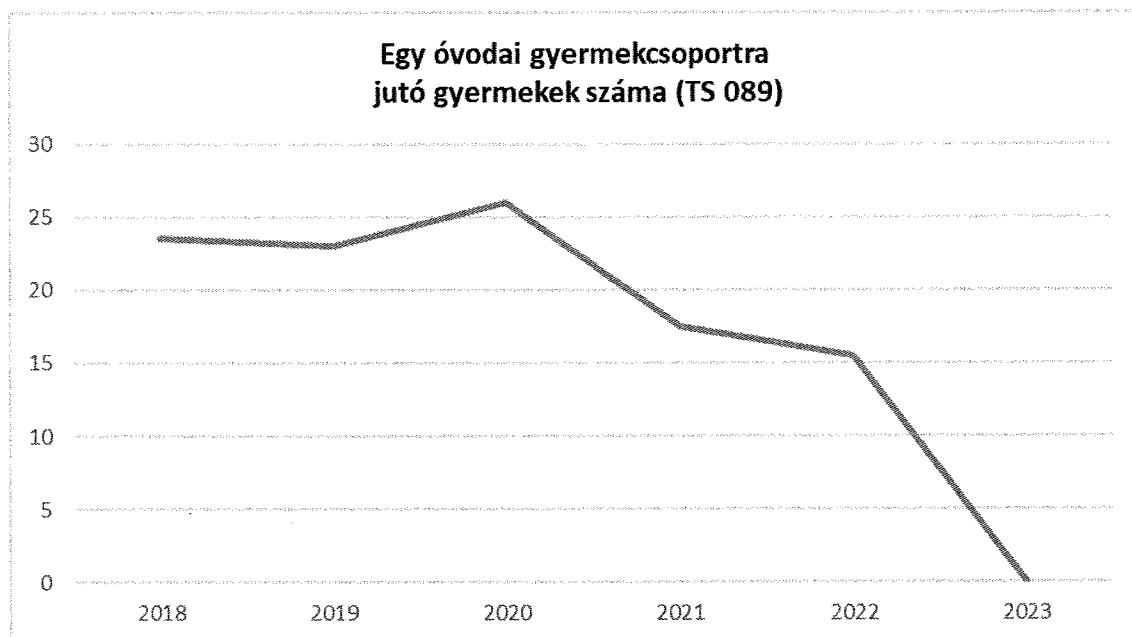
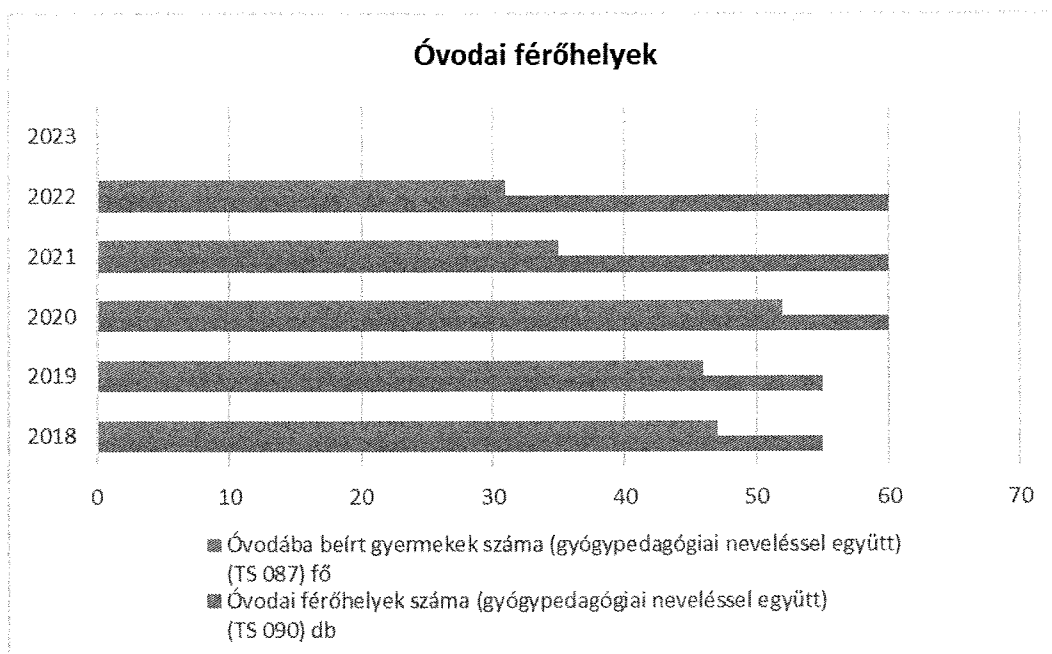
Az általános iskolás és óvodás gyermekek fejlesztésére irányuló munkát a pedagógusok mellett, szakemberek segítik. Az intézményben 2 fő fejlesztő pedagógus van, mely kevésnek mondható. Pszichológus, logopédus, látás szakember csak részidőben jár ki az intézményekbe.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)		
ÓVODAI ELLÁTOTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	n.a.	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	n.a.	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	n.a.	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	n.a.	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	n.a.	n.a.
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	n.a.	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	n.a.	n.a.
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	n.a.	n.a.
Gyógypedagógusok létszáma	n.a.	n.a.
Dajka/gondozónő	n.a.	n.a.
Kisegítő személyzet	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2018	n.a.	2	55	1	47	0	0	24
2019	n.a.	2	55	1	46	0	0	23
2020	n.a.	2	60	1	52	0	0	26
2021	n.a.	2	60	1	35	0	0	18
2022	n.a.	2	60	1	31	0	0	16
2023	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

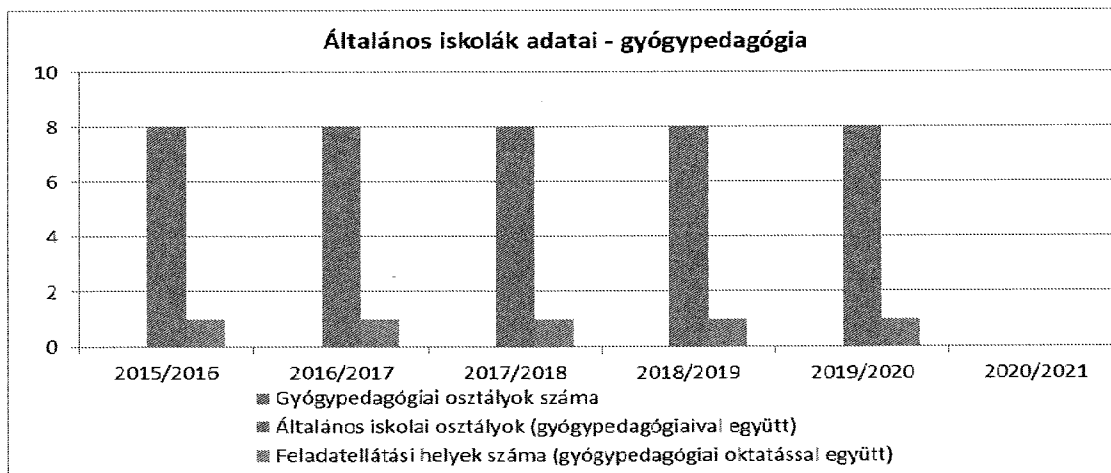
Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2018	0	8	1	10,88	2,30
2019	0	8	1	10,88	1,15
2020	0	8	1	10,50	1,19
2021	0	8	1	12,50	1,00
2022	0	8	1	11,25	2,22
2023	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

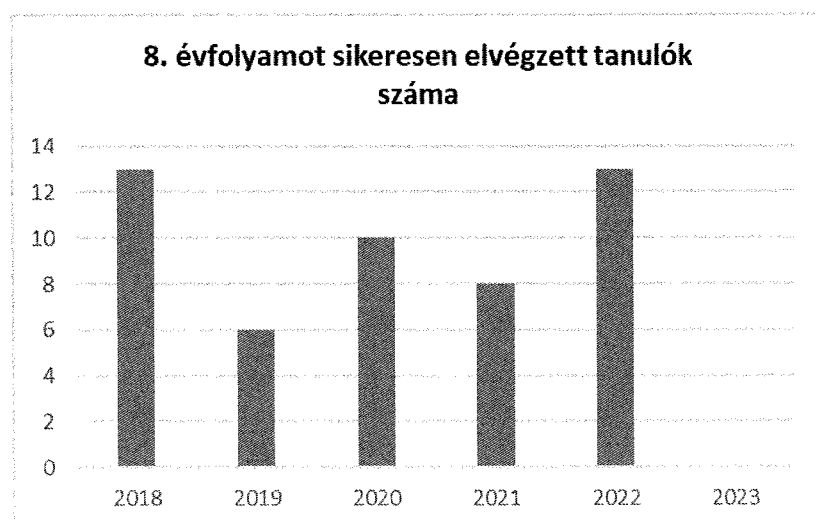
Forrás: TelR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2018	13
2019	6
2020	10
2021	8
2022	13
2023	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Kétsopronyban az oktatás területén hátrányos megkülönböztetés nem történt, az egyenlő bánásmód követelményének megsértésére nem került sor.

- d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

Településünkön 1 általános iskola, és 1 óvoda működik, így összehasonlítani nem tudjuk az eredményeket, de az 1. számú mellékletben található kompetenciamérési adatok jól tükrözik, hogy az iskolában az országos átlaghoz viszonyítva az eredmények kimagaslóak.

A nappali oktatásban a 8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma 100 %-os.

Az oktatási- nevelési intézményben a személyi feltételek adottak, hiányzó létszám nincs.

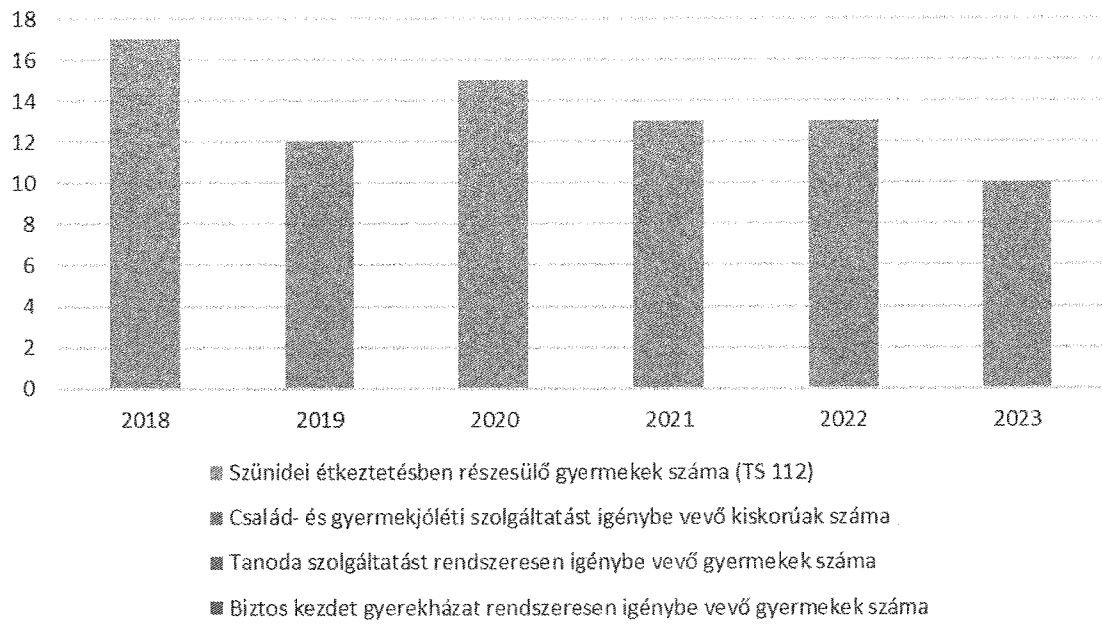
- e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

Az iskolában felzárkóztató foglalkoztatásokkal, versenyekre való felkészítésekkel segítik a gyermekeket, de a szakkörök, nyári táborok, kirándulások, iskolai sportkör keretében is biztosítják a tanulók számára a hátránykompenzálást.

4.4.6. számú táblázat - Gyermejkölési, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermejkölési szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2018	n.a.	n.a.	n.a.	17
2019	n.a.	n.a.	n.a.	12
2020	n.a.	n.a.	n.a.	15
2021	n.a.	n.a.	n.a.	13
2022	n.a.	n.a.	n.a.	13
2023	n.a.	n.a.	n.a.	10

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Veszélyeztetett kiskorúak száma stagnál	Életvezetési tanácsok, szakmai találkozók szervezése
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma stagnál	Munkaerőpiaci szolgáltatások, munkahelyteremtés
A gyermekek és fiatalok egészséges fejlődésére káros hatások, internet és közösségi média veszélyei	Felvilágosító programok, előadások szervezése a Rendőrség és pszichológus bevonásával

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.

Tapasztalataink szerint a munkaerőpiacon a nők között kiemelten hátrányos helyzetben vannak:

- a pályakezdők, a szakmai tapasztalat hiánya miatt,
- a gyeseen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt,
- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények miatt,

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben

lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

A mai gazdasági helyzet nagyon megnehezíti a családok életét, főként igaz ez az olyan esetekre, ahol a nő vagy a családanya munkanélkülivé válik. Tapasztalataink szerint a gyermekvállalás a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszatérésének esélyeit.

Az esélyegyenlőség központi céljai között szerepel a gazdasági és szociális szférában a nők esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és családi élet összeegyeztetése mind a férfiak, mind a nők számára.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2018	2,64	2,58	2,61%
2019	3,3	4,56	3,93%
2020	3,31	3,26	3,29%
2021	3,87	2,81	3,34%
2022	4,41	4,18	4,30%
2023	5,1	4,76	4,93%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal